

БЮЛЕТЕНЬ

Союзу
Будущих Украинских
Боряків Канаді

БЮЛЕТЕНЬ

Союзу Бувших Українських Вояків
у Канаді.

Квартальник.

Редакція застерігає собі право виправляти і скорочувати надіслані матеріали.

Статті підписані прізвищем чи ініціалами автора, не завжди є висловом становища Редакції.

Річна передплата: — \$2.00.

Ціна окремого числа 50 центів.

АДРЕСА ДЛЯ ЛИСТУВАНЬ І ГРОШЕВИХ ПЕРЕКАЗІВ:

J. LYPOWESKYJ,

1704 Queen St. W.,

Toronto 3, Ont., Canada.

BULLETIN of the UKRAINIAN WAR VETERAN'S LEAGUE, INC.

Published quarterly
by the
General Headquarters
of the
Ukrainian War Veteran's League
in Canada

Subscription rate:

\$2.00 a Year.

Single copy: \$0.50

НА ОБКЛАДИНЦІ:

Пам'ятник Тарасові Шевченкові у Вашингтоні, що його відкрив Двайт Д. Айзенгавер, 34-ий президент США, 27-го червня 1964 року.

З М І С Т :

Н. Горбач — “День Матері”.

В. Петрів — “Було? Чи ні? Не знаю...”

І. Грушецький — “Уривки зі спогадів”.

А. Кущинський — “Славетні дні Березневого Зриву”.

Під Повстанським Стягом:

Брати і Маруся Соколовські. Брати Юрій і Іван Полішки.

СБУВ у Канаді:

Короткі відомості про життя СБУВ. Прощальна Зустріч у Монреалі. Нова Станція СБУВ.

Союз Українських Канадійських Ветеранів:

Велична Зустріч у Вінніпегу. Золота Книга
І. Липовецький — “Спільними лавами зустріч 1967 року!”

СУВ в США:

І-ий Делегатський З'їзд СУВ в США.

І. Чесно — “Чикаго вшанувало пам'ять Симона Петлюри”.

Б-во кол. Вояків І УД УНА:

А. Кущинський — “Над чим радили Дивізійники в Чикаго?”

Т-во б. Вояків Армії УНР у Франції:

Прийняття на честь ген. М. Вейгана. З наших листувань.

З життя громад і організацій:

В. Зімавич — “З життя Об'єднання Українських Жінок у Бельгії”.

І. Липовецький — “Аксіос”. (Рукоположення о. М. Рибачука в ієреї).

Молодь — наша надія

А. Кущинський — “Ліда Петруняк”.

Посмертні згадки:

Хорунжий Кость Ліневич. Побр. Ілля Кушніренко. Інженер Ераст Яковенко.

К. С. — “Єднаймося коло символічних могил!..”

Повідомлення Адміністрації “Бюлетеня СБУВ”.

БОРІТЕСЯ - ПОБОРЕТЕ !

...«У столиці, що носить ім'я першого президента країни, президента-визвольника — здвигнуто пам'ятник найбільшому синові України.

І здається, що ця земля вітає нашого поета, який прибуває сюди в честі й славі, звеличений багатими й убогими, своїми й чужими, як предтеча нових, кращих днів.

Адже Шевченкове слово промовляє до всіх людей. Його ідеї й творчість загальнолюдські й повсякчасні, що стоять понад часом і простором.

Саме тому ми віддаємо поклін Шевченкові не тільки як геніяльному поетові, але й як влетнені духа, як невгнутому борцеві за ідеали свободи й справедливості, що є однаково цінні для кожної людини й кожного народу»...

З промови д-ра Ст. Витвицького — Президента УНР в екзилі,
27-го червня 1964 року.

...«Моєю бо надією є, що Ваш величавий похід від тіни Монументу Вашингтонові до стін пам'ятника Тарасові Шевченкові запалить тут новий світовий рух у серцях, умах, словах і ділах людей; безперервний рух, присвячений незалежності та волі всіх народів та всіх поневолених націй в цілому світі»...

З промови Двайта Д. Айзенгавера — 34-го Президента США,
27-го червня 1964 року.

Пполк. Н. Горбач

ДЕНЬ МАТЕРІ

Є в світі одне слово, перед яким усі народи низько схиляють голови, це слово — Мати. До своїх національних свят вони кожного року додають ще одно свято — Свято Матері.

Звичайно День Матері є загальним святом для всіх. По церквах відправляються Богослуження, відбуваються святочні концерти, і цей день приносить пробудження прегарних щирих почувань в серці кожного на згадку про свою матір.

День Матері це — злука сердець дітей із серцями живих чи вмерлих матерів. В цей день діти стараються зробити приємність своїм матерям, обдаровуючи їх квітами і подарунками. На це свято народи вибрали найкращий місяць весни — травень, коли в природі настає обнова: все навкруги завітчане зеленню і квітами, повітря наповнене веселим співом птаства, день, коли земля дихає великою симфонією любови людських сердець до найдостойнішої істоти — матері.

Це свято в суспільстві кожного народу має велике значення: піднести повагу і пошану до матері та в цей день зложити їй належну данину — за її велике серце заплатити глибиною свого серця. Кожна людина і кожний нарід мають свої святощі. До тих великих святощів зараховуємо й пошану до матері, то тої, що дала нам життя, що нас виростила і виховала. Коротке це слово — м а м а, а які бездонні глибини надлюдських скарбів містить воно у собі. Ціле її життя з її серця б'є великим невичерпним джерелом безкорисна любов до своїх дітей; ціле її життя це тремтіння за життя кожної дитини від колиски до старших літ; ціле її життя це

безмежна самопосвята, пробачення провин, складання великих жертв.

З добра і любови створили матір Небеса і такою зіслали її на землю. Її призначення бути янгелом на землі, охоронителькою своїх дітей. Мати є першою вчителькою своїх дітей, і все, що кожна дитина має в собі доброго — це заслуга матері. Це добре опирається своїми коріннями в серці матері. Цієї найкращої і найсильнішої в світі материнської любови не в силі ніхто заступити, таким теплом і ніжністю віє від неї. Недарма говориться, що любов, яка не чекає на відплату, це любов матері. І дійсно чи можна якоюсь мірою оцінити любов матері до своєї дитини? За ту безмежну любов можна тільки відплатити щирим правдивим почуттям прив'язанности до матері. І в День Матері нехай кожна дитина найбільше проявить цього почуття до своєї мами. Нехай загляне своїми ясними очима в очі своєї мами і скаже: "Мамо! Яке велике щастя, що я тебе бачу"... Це будуть радісні хвилини для кожної мами. Ніхто так глибоко не розумів душі української жінки, як Тарас Шевченко. Ніхто з такою любовю, з таким пієтизмом не ставився до неї, до її тяжкого життя, її обов'язків і завдань, як матері — виховательки своїх дітей. Шевченко так гарно писав про матір у своїх творах:

"У нашім раї на землі нічого кращого немає, як тая мати молодая з своїм дитяточком малим. Буває іноді дивлюся, дивуючись дивом, і печаль охватить душу; стане жаль мені її, і зажурюся, і перед нею помолюся, мов перед образом святим — тієї Матері Святої, що в мир нам Бога принесла"...

Слово матір є символом усіх людських вартостей. Не мав би світ стільки геніїв, стільки великих мужів, якби над дитинством їх не тремтіло б серце матері. Мати — то найкраща різьбярка сердець великих і сильних характерів.

Сьогодні, коли світ модернізується, матерям особливо треба бути на сторожі своїх домових огнищ, бо це “шалене наперед” розхитує підвалини родинного життя, руйнує родину. На порядку денному розводи, діти тратять батьків чи матерів, залишаються духовими сиротами. Сьогоднішній моральний розклад, мов той пістряк (рак), роз’їдає наше суспільство. І тому українська мати мусить твердо стояти на національних та морально-релігійних основах, які віками виробив наш український нарід.

Ще із часів княжих, козацьких і по сьогодні українська жінка-мати високо стояла і стоїть на народньому п’єдесталі. В історії нашого народу бачимо високо-світлі постаті жінок, великих патріоток-героїнь. А тому і надалі українська мати мусить не забувати своїх обов’язків. Мусить виховувати своїх дітей на вартостеві одиниці, які творять силу нації. Мусить свою велику любов до Батьківщини перелляти в душу своєї дитини. Вщепити своїм дітям любов до Бога, пошану до своєї віри, до своєї церкви. Своім непереможним впливом на дітей, на ціле суспільство, українська мати впродовж віків робить величезне національне діло.

Сьогодні, в День Матері, напевно будуть і матері забуті, до яких ніхто не звернеться з теплим словом — “дорога Мамо!” Діти вирости, пішли в світ, заняті своїми справами і забули про свою матір. Нехай же кожна з наших матерів, жива чи мертва, не буде забутою.

А за тих дорогих матерів-героїнь, які живуть на рідних землях, і за тих, що ви-

Делегация українського жіноцтва з Льєж (Бельгія) складає вінок на могилу Головного Отамана Симона Петлюри. 1963-ій рік.

слані і перебувають по таборах неволі, терплять великі моральні і фізичні болі, у холоді і холоді не здають материнських позицій, виховують своїх дітей на добрих українських дітей, засівають молоді серця національною свідомістю, ми, українське суспільство, суцє в країнах поза межами “завіси”, в сьогоднішній День Матері будемо благодати Бога, щоб зменшив їх національні страждання, післав їм здоров’я і наділив їх великою силою духа витривалости.

А за поляглих Матерів-Українок будемо заносити до Престолу Божого горячі молитви, а в своїх серцях поставимо їм нерукотворні пам’ятники.

Благословенна будь Українська Мати усюди і завжди!

Св. пам. Всеволод Петрів
ген.-хор. Армії УНР

БУЛО?.. ЧИ НІ?.. НЕ ЗНАЮ...

Уривок зі статті "Вінець споминів у річницю смерти Симона Петлюри", що була видрукована в книзі "Симон Петлюра державний муж" (Вид. УНДС в США, 1957 рік).

...Проїшли місяці... Гостювали у нас німці, — ледве ми знову не попали до "Переяславського" становища з російськими білогвардійцями, але не стало німців і у Золотоверхий Київ увіллалося військо, наше українське військо!! Сотні, тисячі, десятки тисяч!!!

Риплять селянські вози і сани, довозячи харч і набої; везуть його сиві дядьки у поміч своїм синам...

Шикуються сірі лави перед Великим Богданом під дзвони Св. Софії, а далі генген по Володимирській, скільки око гляне, аж до будинку Центральної Ради й далі все військо, військо, — наше військо!

"Старий Київ гуде, аж здрігається,
по Подолу луна розлягається.
І гукає суспільство завзято:
в старім Києві — свято!"

Щойно випавший пухкий сніг, утоптаний натвердо масою ніг, що б'ють такт, установлюючись у сірі чотирикутники.

Загуло щось далеко з боку будинку Центральної Ради й швидко, як гомін надходячої бурі, докотились вигуки "Слава" аж під самого Богдана, а за ними над'їхали три військові авта. У першому, виструнчившись, з рукою коло папахи знайома постать Петлюри. Проїхали аж ген за Михайлівський монастир, де теж гула тисячоголосна "Слава", вернули й під Богданом вийшли з авт. Між Богданом і Софією Січові Стрільці, неладний чотирикутник внутрішнього повстання — "Курінь 14-го грудня", стрункі лави Сердюків, що покинули "свою" владу, яка раптом стала чужою й ще стрункіший шик Інструкторської Школи Старшин, яких дражнили "переукраїнізованими".

На хвилюку спинився перед ним і веселий вогник засвітив у очах.

"З нами, пане полковнику?" "А де ж мав би бути справжній гайдамака?" — "А ті — хто?" — "Інструкторська Школа Старшин!" — "Українізовані?" — "Та де! Українці!" — "Такі Україні потрібні. Старшини — українці".

Від Св. Софії посунули хоругви... А потім твердий марш тисяч ніг, цокіт підков кінноти, гуркіт коліс гармат попри Богдана і... Петлюру.

Так можна без кінця оповідати, — про Житомир, Крем'янець, Кам'янець, Хриплин,

Надвірну, Тарнів, Каліш, Варшаву, про радісне, ще більше про сумне...

Тепер скажу, як бачив востаннє. Бачив, а може й не бачив...

Чуже купелеве місто, де українські борці переходили перевишкіл з боротьби зброєю на боротьбу знання, словом, переконанням, бо зброю з рук вибито.

Там стали ми звичним типовим явищем курорту; ми, ось ті трохи дивні чужинці зі своїми організаціями, піснями, відрубною культурою. Нас було помітно, бо складали ми аж 10% населення. Вважали нас ворожими? Ні, навіть приємними, бо були слухняні законам і звичаям того народу, в хаті якого притулилися; лише від всього російського, яке там було у моді, різко відмежовувалися.

Чи ми були одностайні у всьому? Ні, бо кожен хотів бачити Україну по своєму; де хто визнавав своєю "владою" Петлюру, дехто заперечував, навіть був ворожий.

Але, коли одного погожого дня надійшла вістка, що на бруці Парижу впав вбитий ворожою кулею Головний Отаман Петлюра, сталося щось дивне: ті скромні, слух-

няні люди, що так ввічливо просили дозвіл на невинні сходи, всі як один збіглися у дворі старого замку колишнього короля чеського й чеха по крові Юрія з Подебрад, у замку якого, доля так хотіла, містилася висока школа тих, хто боровся за свою правду у своїй хаті.

Зійшлися і стали тісною юрбою перед непривітною сірою стіною зі сходами, що вели до дверей замкової каплиці. З них сповіщено вістку, яка всім здавалась неймовірною — немає Того, Хто вже довгий час був символом, у який вірили. Навіть для тих, що проти нього боролися, він тим символом був.

Заспівали "Вічну Пам'ять", за нею "Поховали Пана Отамана".

Жінки ридали... Чоловіки, більшістю активні борці, тисли п'ястуки й раптом... чийсь несамовитий вигук... "Гляньте, Петлюра!!" Здалося?.. психоз?.. чи нервовий шок?.. але він стояв там! Коротку мить він стояв там, на високих сходах такий, яким його пам'ятали, стояв, як вічний символ нашої Відновленої Самостійної Держави.

Було?.. Чи ні?.. Не знаю...

Іван Грушецький
Пор. Армії УНР

УРИВКИ ЗІ СПОГАДІВ

(Мої зустрічі з Головним Отаманом)

Листопадова ніч 1920 року. Я, юнак 3-ої сотні Кам'янецької Спільної Військової школи, є вартовим по сотні. Сотня спить глибоким сном на підлозі гімнастичної залі жіночої школи на Панських Фільварках у Кам'янці Подільському.

Коло 4-ої години ночі в залю увійшов начальник школи ген. Шаповал, а з ним ще хтось. Я підійшов зі звітом до генерала, але він показав рукою в сторону особи, що прийшла з ним. Я зразу пізнав Головного Отамана і зложив йому звіт про стан третьої сотні. Оглянувши юнаків, Головний Отаман вийшов.

Це вперше в моєму житті я побачив Симона Петлюру і навіть мав честь йому особисто звітувати.

Лишившись на самоті серед сплячих, я із жалем пригадав собі, як то я свідомо пропустив нагоду бачити і вітати Симона Петлюру на площі св. Софії при в'їзді Директорії до Києва в грудні 1918 року. Тоді я свідомо не пішов вітати Директорію Української Народної Республіки. Тоді я ще був "истино русским", бо ще перед двома тижнями я був у Св.-Володимирському соборі на панахиді по тих, що впали в боротьбі з пеглюровцями. В соборі стояло кілька десятків домовин.

Присутній Гетьман всієї України Павло Скоропадський зі своїм почотом і міністрами прошали тих, що життя своє віддали в боротьбі за "святое дело освобождения и воссоединения великой России". Я пригадав собі різні глузування з української мови. Пригадуючи це все, я відчув якісь дивні почуття. Я роздумував над тим, які зміни сталися зі мною, і що саме ці зміни породило.

Мої думки обірвав сурмач, що заграла арм. Незабаром перша і третя сотні нашої школи спільною з Охороною Головного Отамана поспішали на фронт, щоб залатати большевицький прорив.

Військові частини табору Каліш вистроєні на площі. Хор на правому крилі співає: "Слава, слава, Отамане, о, Ти Батьку наш!"... Гол. Отаман оглядає своє обеззброєне військо. Промовляє до нього, і потішає його як рідний Батько. Наповняє наші душі

непереможною вірою, в краще завтра, в нашу кінцеву перемогу, в Самостійну Україну.

Юнацька Школа удостоюється особливої чести, Головний Отаман промовляє до юнаків в їх приміщенні. Він покладає на юнаків велику надію. Закликає їх до пильної всесторонньої науки, бо Україні потрібні не лише воїни зі зброєю в руках, але й воїни зі зброєю слова, опертого на знанні в різних галузях науки, техніки, культури і політики. Головний Отаман просить юнаків пам'ятати і ніколи не забувати, що ми всюди і завжди, при всяких обставинах мусимо бути борцями за волю України.

Промова Головного Отамана мене глибоко зворушила, вона вщерть наповнила мою душу і серце українським патріотизмом.

І я, закінчивши військову школу, пішов у світ з Його духа печаттю, щоб здобувати знання і словом боротися за волю України.

Ант. Кущинський

СЛАВЕТНІ ДНІ БЕРЕЗНЕВОГО ЗРИВУ

...Тоді в Срібній Землі було виконано заповіт безсмертного Тараса Шевченка. Тоді там порвано 1000-літні мадярські кайдани і вражою, злою кров'ю окроплено волю тієї старославної вітки нашого народу.

Там 15 березня 1939 року Сойм Карпатської України проголосив волю закарпатських українців на суверенне існування. Тим було довершено й доповнено акти відродження України до свого життя, що сталось 1918 року: над Дніпром 22 січня, на Кубані 12 лютого і над Дністром 1 листопада.

Тисяча років мадярського загарбництва й безоглядної асиміляційної політики не знищили української національної свідомості і вона у вчорашніх закарпатських русинів спонтанно ожила й відродилася в повній красі й щирості своєї непоборности. Кар-

патська Україна засяяла під християнським тризубом св. Володимира і заспівала "Ще не вмерла Україна!".

Там, коли пробіла 12-та година об'єдналися всі 32 партії, які перед тим під чужими впливами та своїм нерозумом роз'їдали й розривали організм українського суспільства. Рація небезпечних обставин того часу боронити свій край та державна дозрілість проводу покликали прийняти до Національного Об'єднання і партії москвофільські. Бо, як казав, славної пам'яті Президент монсьєор Авг. Волошин — "Треба спершу хату збудувати, а сміття дасться потім вимести"...

У Карпатській Україні обмінялись взаємними візитами і дружньо подали взаєм-

но руки представники Української Православної і Української Греко-Католицької Церков у службі єдиному Богові та прирekli співпрацю у духовній допомозі Українській Визвольній Справі.

Це в Карпатській Україні Карпатська Січ була першою армією, що збройно виступила в обороні української країни від зазіхань Гітлера й Мусоліні на нашу волю й нашу землю. Це там фактично почалася Друга Світова війна в обороні ідеалів права й справедливості, що їх голосять Західні потуги.

У Карпатській Січі “за Україну, за її волю, за честь і славу, за народ” бравурно бились не лише автохтони, але й наддніпрянці, галичани, буковинці, були й кубанські козаки — всі українці без різниці віровизнань і політичних переконань... “Бились хлопці Хустові на славу, за свою омріяну державу, січовую воленку свою!”...

Зокрема знаменним та символічним був факт, що в автохтонних рядах Карпатської Січі билась і “стара війна” — старшини з усіх соборницьки заложених формацій. Були там і УСС-и, були там представники Укр. Вільного Козацтва, кадровики Гетьманської армії, старшини Армії УНР, з яких Полковник В. Філонович був навіть прийняв на якийсь час і головне командування над армією Карпатської Січі... А коли “встоятись не було сили”, то багато січовиків пішли “в ліс” — в Українську Повстанську Армію або і в ряди 1-ої Укр. Дивізії УНА. Так Карпатська Січ була кільцем у ланцюзі переємності новітніх збройних українських сил...

Завзята боротьба Карпатської Січі, боротьба не на життя, а на смерть, викликала

подив та увагу цілого світу до Української проблеми. Увага та в міжнародній пресі і в голосах політиків була в багато разів ширша і живіша ніж навіть покора смерті семи мільйонів українців, що загинули за штучного голоду 1933-го року, заподіяного Москвою.

На полі слави полягло від 8 до 10 тисяч карпатських січовиків, тих лицарів козацької нації. У порівнанні до кількості населення того краю, ця жертва на вітвар Батьківщини відсотково була найбільшою понад жертви, що поніс наш народ на кожному іншому терені України за доби новітньої Збройної Визвольної Боротьби.

А в малярських концтраках, а пізніше в московському полоні скільки ж тисяч їх мучилось!.. Загинув замучений у Москві в Лубянській в'язниці і Президент Карпатської України А. Волошин.

У почутті пієтизму до пам'яті героїв тих славних днів Зриву Карпатської України хилимо голови перед їхньою безмежною любов'ю до Рідного Краю та перед їхньою вірністю Визвольній Ідеї аж до смерті. Пам'ять про них ніколи не забудеться. Вона ще розквітне в авреолі прийдешньої слави єдності українського народу за їхнім прикладом. В тій бо єдності наша сила і перемога над ворогами зовнішніми і внутрішніми та забезпечення постання Великої Соборної Української Держави від Попраду аж до Кубані і з далеким Сірим Клином та далеко-східною Зеленою Україною!..

Незабутня їм честь і слава!..

Пояснення до цієї світлини на стор. 24-ій.

Під повстанським стягом

Перед нами лист, у якому просять нас час від часу згадувати "не злим тихим словом" не тільки воїнів Української Регулярної Армії, але й тих, що боролися і вмирали під стягом Українського Повстанця.

Це бажання ми радо задовольняємо, відкриваючи в нашому журналі розділ — "Під повстан-

ським стягом", бо знаємо, що боротьба повстанськими методами, операційним тереном якої завжди було вороже зазілля, а характеристичною рисою — повсякчасна небезпека — мала своїх героїв. Заповнюючи цю сторінку, — пригадаймо їх і покажемо їх світові!

БРАТИ І МАРУСЯ СОКОЛОВСЬКІ

Як уже в свій час повідомлялося на сторінках "Бюлетеня" (ч. 13, 1962), 8-го грудня 1962 року на святочному відзначенні 45-их роковин відновлення Українських Збройних Сил, що було влаштоване заходами Станиці СУВ у Чикаго, інж. М. Феценко-Чопівський прочитав доповідь, присвячену українському повстанському рухові в Україні.

У цій доповіді, зміст якої в скороченні тут подаємо, дав він загальну характеристику зазілля Української Армії, що в 1919 році пішла у Зимовий Похід, щоб тим зберегти не тільки людські сили, але й тяглість боротьби та її світлу славу.

Саме завдяки зазіллю, в якому оперували повстанські відділи, Українська Армія під проводом ген. М. Омеляновича-Павленка мала можливість оперувати в тяжких умовах зимових місяців і дійти потім до з'єднання армій в 1920 році для продовження загальної боротьби.

Вартість і сила тих повстанських відділів була така значна, що її підкреслювали в своїх офіційних справозданнях, а потім і в спогадах, командувачі советських військ і військ Денікіна.

Інж. М. Феценко-Чопівський сам — учасник повстання в 1919 році. Він ствер-

див, що, на жаль, у нашій історичній літературі повстанські відділи і їх отамани міряються на один копил і в загальному трактуються в негативному світлі, і оцінюються їх, як мало вироблених національно і політично, або зовсім промовчується про їх існування. Доповідач закликав до відновлення в нашій пам'яті, і то з повним об'єктивним підходом, та записання для майбутнього історика тих світлих моментів Визвольної Боротьби 1917—1921 років, а також і тих, хто пожертвував своїм життям для України, бо прийде час, що тих Невідомих Вояків, які вміли любити Батьківщину і показали, що їх чин був зразком величі людського духа, — Україна згадає і віддасть їм належну пошану.

Одним з таких світлих повстанських отаманів був Дмитро Соколовський.

Батько Д. Соколовського був дяком у селі Горбулеві Радомиського повіту на Київщині. Родина складалася із чотирьох синів — Василя, Степана, Дмитра, Олекси та доньки Марії. Крім Степана, котрий був священником, усі сини були вчителями і б. російськими старшинами.

Родина Соколовських у значній мірі спричинилась до того, що вже на початках революції в селі Горбулеві була заснована

українська гімназія в той час, як у 12 верстах в повітовім місті Радомишлі гімназія весь час залишалась з російською викладавою мовою.

Початково повстання ще проти Гетьманського Уряду почав наймолодший Олекса, а коли він загинув на початку 1919 року в боротьбі з більшовиками, — на чолі повстанських сил став Дмитро Соколовський.

Дмитро Соколовський виявився добрим організатором повстання і одночасно став провідником народу. Скучив біля себе свідомі українські сили — бувших вихованців учительських і духовних семінарій, як також агрономічних нижчих шкіл, опікувався гімназією.

Як відомо, за часів царату на Україні світські школи, як гімназії, реальні школи, а за ними університети та вищі технічні школи з правила були тяжко доступні для ширших верств українського населення, зате були приступні духовні школи, учительські семінарії та агрономічні школи, бо на ці школи не поширювався відомий циркуляр Міністерства Освіти про так званих “куховарчиних дітей” (Див. “Симон Петлюра” В. Іваниса р. 1952).

Гімназії та реальні школи були осередками русифікації, і за цим пильно стежилось. Інакше було в семінаріях та агрономічних школах, де молодь, що переважно походила з родин духовного стану, сільського населення та близьких до його верств, мала можливість поглиблювати свою національну свідомість.

Власне цих вихованців згаданих шкіл і скупив біля себе Д. Соколовський. Належить тут згадати таких: Максима Середенко-Теліщенка, що був повітовим комісаром на Радомищині, агрономічних працівників братів Кривоносів, Юлія Арсеновича Мордалевича, команданта м. Радомишля і пізнішого отамана повстанського відділу ім. Ів. Мазепи, у якому автор цього провів майже цілий 1919-ий рік та інших.

Як базу, мав він при собі сталих 70 бійців — решту Гайдамацького Коша отамана Погорецького, котрого в одній сутичці більшовики дослівно підняли на багнети. У кожному ж селі зорганізував він сотні та-

ким способом, що в разі потреби вони ставали армією до 8000 бійців. Захопивши від більшовиків гармати, кулемети і зброю, Д. Соколовський мав поважну силу. Для потреб свого війська в селі Горбулеві заснував рушничний варстат.

Коли вкінці березня 1919-го року на Волині фронт пересунувся на захід від лінії Житомир-Коростень, а тим самим повітове місто Радомишль опинилось в руках більшовиків і після того також, як в Радомишлі не пройшла мобілізація до Армії УНР, то власне біля Д. Соколовського скупчились всі провідники повіту, як і саме населення Радомищини.

Одним з важливих потягнень цих свідомих українських сил було заснування Повстанського К-ту, на чолі якого став отаман Юлій Мордалевич, а секретарем — інж. Фещенко-Чолівський, тези доповіді якого ми тут реферуємо. Метою цього К-ту була координація повстанських сил на Київщині, зв'язок із іншими повстанцями як: Ангел, Зелений, Богатевич (останній у Київському повіті), організація повстанських відділів у південній частині Радомищини та на Сквирщині, куди не сягав Д. Соколовський, котрий однак у всім відогравав головну роль та був фактичним зверхником. Також Д. Соколовський дав першу зброю для тих повстанських відділів.

Так пануючи над майже цілим Радомиським повітом і частиною повіту Київського, Д. Соколовський був більшовикам сіллю в оці. Мав він зв'язки з Урядом, котрому не раз помагав збройно. Більшовики не раз висилали проти нього карні загани і регулярні сильні полки, проте не могли нічого вдіяти, аж нарешті підкупили одного бандита, котрий у глуху липневу ніч 1919 року через вікно вбив Дмитра Соколовського.

Величний похорон мав Дмитро Соколовський. Але і тут більшовики не дали спокою і напали на похоронний похід. І тільки вірні гайдамаки вихопили труну зі своїм отаманом і поховали в районі Житомира в місці тільки їм відомому.

На місце Дмитра пришов Василь Соколовський, а після його смерти на чолі пов-

танців стала Маруся, про котру пізніше на Київщині постали різні чудові легенди.

Пізніше згинула й Маруся Соколовська.

Коли б на Радомищині в 1921-му році були повстанці Соколовського, можли-

во не дійшло б до трагедії Базару і Другий Зимовий Похід, що був власне розрахований на підтримку місцевих повстанських відділів, закінчився б інакше.

БРАТИ ЮРІЙ І ІВАН ПОЛІШКИ

Сот. Юрій Полішко народився в 1887 році на Полтавщині в родині селянина. Скінчив гімназію в Лубнях, а в 1914 році — університет у Києві. Після закінчення 2-ої Київської Військово-Інженерної Школи був висланий на фронт. В ранзі капітана в 1917 році перейшов до Української Армії. За часів Уряду УНР був військовим комендантом м. Пирятина на Полтавщині.

В 1919 році, коли Армія УНР під тиском червоних москалів відступила з Лівобережжя, сот. Ю. Полішко, разом з полк. Омеляном Волохом і своїм братом пор. Іваном Полішком, був висланий на Лівобережну Україну для організації повстанських загонів для боротьби з червоними. Полк. О. Волох був призначений головним комендантом, а брати Полішки його заступниками. Під час бою з червоними в с. Нечипоровичі на Полтавщині полк. О. Волох був ранений і після вилікування його переправили до Уряду Директорії. Командиром загону залишився сот. Ю. Полішко, а його заступником його брат — пор. І. Полішко.

До приходу денікінської Армії в 1919 році сот. Ю. Полішко провадив бойові операції проти червоних, а коли Уряд УНР не договорився з Денікіном про спільний наступ на большевиків, він одержав наказ провадити бойові операції проти денікінців, що він і виконував.

В жовтні 1919 року в с. Теплівка на Полтавщині сот. Ю. Полішко згинув у бою з денікінцями. Його поховали повстанці в с. Капустиничах на Полтавщині.

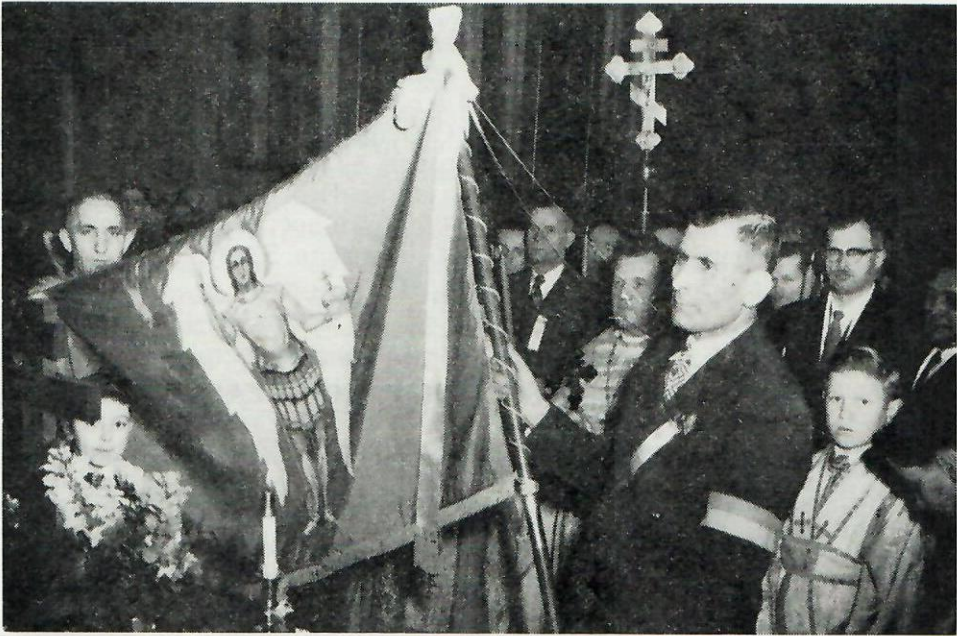
Пор. Іван Полішко народився в 1882 році. Так само скінчив гімназію в Лубнях, а в Полтаві — Школу Зв'язку. Напередодні вибуху 1-ої світової війни був начальником пошти в Бахмуті. Російську армію залишив у ранзі поручника. Після смерти свого брата перебрав керування повстанським загonom, про який ми вище згадали.

Після відступу денікінців і з приходом большевиків його повстанський загін припинив бойові акції і повстанці пішли в підпілля. Але з початком 1920 року знову розпочалася організація повстанського загону, організаторами якого в цей час були вже — пор. І. Полішко, сот. І. Масюченко і вчитель П. Суруп. Командиром загону став І. Масюченко, а І. Полішко і П. Суруп були його заступниками.

В той час, коли Українська і Польська армії в 1920 році наступали на Київ, повстанський загін оперував на Полтавщині, у Пирятинському, Лохвицькому, Хорольському і Золотоноському повітах. Під час одного великого бою з червоною кіннотою Буденного в с. Красна Прилуцького повіту пор. Іван Полішко поліг на полі слави.

В чергових числах нашого журналу, вже на сторінках «ДОРОГОВКАЗУ», появляться праці полк. В. Задоянного — «Характеристика повстання українських народніх мас в часі Визвольної Боротьби 1917—1921 років», «Отаман Григорієв в освітленні німецького

адмірала Гопмана», а також спогади сот. І. Островершенка — «З Визвольної Боротьби», в яких докладно описано бойову діяльність повстанського відділу отамана Волинця і співпрацю з ним українського населення.

Посвячення прапора 5-ої Станції СБУВ, що відбулося в січні 1955 року в Соборі св. Володимира в Торонті.

Прапор виконання пполк. М. Битинського. Прапорonoсець — ппор. С. Кравченко. На світлині на першому плані: Всеч. о. Д. Фотій, д-р П. Кіт і побратими — М. Зубчевський, І. Склиренко, Д. Сачківський, К. Балас.

ІЗ ЖИТТЯ СБУВ У КАНАДІ

В днях 16-20 травня ц. р. у Вінніпегу відбулася велична Зустріч Українських Ветеранів, офіційний комунікат про перебіг якої ми подаємо в цьому числі. Мандат на репрезентацію СБУВ на цій Зустрічі Генеральна Управа передала 4-ій Станції СБУВ у Вінніпегу і зокрема майорові О. Навроцькому та інж. О. Гудзякові.

У величному Всенациональному Українському Святі, яким було відкриття пам'ятника Т. Шевченкові у Вашингтоні, СБУВ репрезентувала делегація — інж. І. Янішевський, ред. П. Гавриш, д-р К. Бризгун, ред. М. Ковальський і пані Марія Волосевич.

До Комітету для відзначення 50-ліття УСС з рамени 5-ої Станції СБУВ делеговано сот. О. Семотюка.

Генеральна Управа СБУВ в останньому кварталі відбула кілька засідань, на яких обговорено низку актуальних справ із життя Союзу, справу співпраці із Союзом Українських Канадійських Ветеранів, справи зв'язані з постановням нової Станції в Ошаві і т. ін.

У склад членів СБУВ в останньому кварталі прийнято 9-ох побратимів, в тому числі Всеч. п. о. П. Запаринюка з Ошави і сот. М. Петруняка з Чікаго.

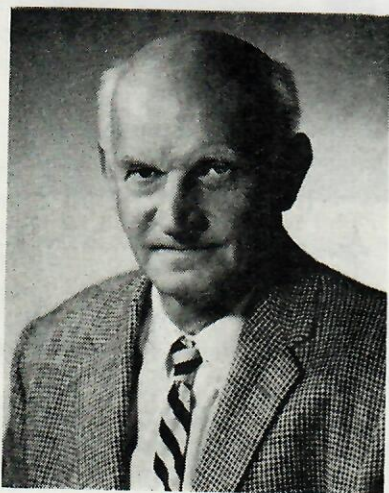
5-та Станція СБУВ у Торонті розпочала підготовчу працю до відзначення 25-літнього ювілею свого існування, який припадає на січень наступного року. До Ювілейного Комітету входять — інж. І. Янішевський, пполк. М. Битинський та ін.

Генеральна Управа розпочала заходи до приспішення видання "Пропам'ятної Книги СБУВ". Плянується в найближчому часі остаточно оформити редакційний і адміністративний апарат та здійснити прагнення членства мати свою "Золоту Книгу" життя і праці на протязі минулого чвертьстори́ччя.

Зближається також час скликання чергового, уже 5-го, трирічного З'їзду членства

СБУВ, що має відбутися не далі, як на весні майбутнього року. Не виключене, що ще перед цим З'їздом, укінці цього року, відбудеться Передз'їздова Конференція делегатів Станиць, на якій спільно з Генеральною Управою і Центральними Органами СБУВ будуть намічені і обговорені ті справи, що мали б бути поставлені на порядок денний цього чергового З'їзду.

ПРОЩАЛЬНА ЗУСТРІЧ У МОНТРЕАЛІ

В. Мошинський
сот. Армії УНР.

Комендант 1-ої Станиці у Монтреалі, сот. В. Мошинський, укінці травня ц. р. виїхав зі своєю родиною на сталий побут до США. Із цієї нагоди І-ша Станиця СБУВ улаштувала 26-го квітня ц. р. Прощальну Зустріч, що, після урочистого Богослуження, відбулася в залі Собору св. Софії в Монтреалі при великій участі членів Станиці, представників українських організацій та приятелів і знайомих родин Мошинських

Зустріч пройшла в сердечній і милій атмосфері. Генеральна Управа СБУВ, що не могла делегувати на цю прощальну імпрезу своїх представників, вислала сот. В. Мошинському листа, в якому, між іншим, писала:

"За кілька днів Ви покинете гостинний терен нашої Канади, залишаючи в серцях усіх нас найкращі спогади — як про Вашу шляхетну особу, так і про ту національно-громадську працю, якою рясно встелили Ви канадійський відтинок Вашого життєвого шляху.

Особливу вдячність залишаєте Ви в серцях вояцьких, бо те проміння Вашої енергії, якою наснажували Ви українське життя в Монтреалі, відбивалося і в Торонті та було тим чинником, який дуже часто підбадьорював та заохочував і нас до творчої і продуктивної праці.

Стискаючи міцно Вашу руку в моменті Вашого виїзду до США, ми не прощаємося з Вами, бо віримо, що Ви і надалі залишаєтеся з нами і в наших рядах, а кордони в нашому житті і праці не існують. Щастя Боже, дорогий Побратиме, на місці нового поселення, в якому, ми віримо, засяє незабаром також проміння Вашої плодотворчої праці"...

ЗАЛІЗНИЙ ХРЕСТ

Побратими-члени СБУВ, що ще не одержали Залізного Хреста, а мають на те право, як також ті Побратими, що Залізний

Хрест мали і його загубили, а тепер бажають цей хрест набути — зголосіться листовно до Генеральної Управи СБУВ.

НОВА СТАНИЦЯ СБУВ

31-го травня 1964 року в Ошаві, в залі Української Православної Громади Різдва Пресвятої Богородиці, відбулися Організаційні Збори нової Станиці СБУВ. Президію Зборів становили: сот. М. Годованяк — голова і Всеч. п. о. П. Запаринюк — секретар. На Зборах було обговорено низку справ організаційного характеру. До Управи Станиці брано: сот. М. Годованяк — голова і Ст. Задорожний — секретар. Зв'язковим до КУК обрано Богдана Дуляка.

Новій Станиці СБУВ бажаємо щасливого розвитку та успіхів у праці, якою, маємо надію, вона, гідно репрезентуючи українське вояцтво, щиро і щедро заповнить сторінки своєї історії.

1-го липня ц. р. новопостала Станиця взяла участь у величній дефіляді, що з нагоди "Домініон Дей" відбулася в Ошаві. На цю урочистість прибули також із Торонта представники Генеральної Управи СБУВ — І. Липовецький, П. Федоренко, Д. Сачківський і І. Радкевич, а також делегація від 5-ої Станиці зі станичним прапором, у склад якої увійшли — інж. І. Янішевський, П. Гавриш і побр. Мельничук. Відділ на дефіляді провадив сот. Д. Сачківський, місця почесної асисті при прапорі зайняли майор І. Липовецький — Комендант СБУВ і майор П. Федоренко — представник Військового Ресорту при Представництві ВО УНРади у Канаді.

У 20-ТУ РІЧНИЦЮ БИТВІ ПІД БРОДАМИ

вшануймо пам'ять поляглих у цій битві Побратимів нашою масовою участю в панахидах і академіях, що відбуватимуться в місці осідку станиць.

У Торонті панахида відбудеться в Церкві св. Миколая (Квін-Беллвудс) 23 липня ц. р. о год. 8-ій увечері.

Генеральна Управа СБУВ

ВІДОЗВА ДО ВОЯЦТВА 6-ОЇ СІЧ. СТР. ДИВІЗІЇ

Управа Т-ва б. Вояків Армії УНР у Франції звертається до всіх Старшин, Підстаршин і Козаків 6-ої Стрілецької Дивізії Армії УНР надіслати до Управи Т-ва:

1. Свої спогади про оборону Замостя влітку 1920 року,

2. Фота з тих часів, як командного складу, так і козацтва 6-ої дивізії,

3. Матеріяли, які були вже друковані про оборону Замостя і які свідчать, що Українська Армія прийняла участь в обороні Європи в тих часах,

4. Схеми і мапи розташування частин. Ці схеми і мапи можуть бути зроблені хоч би й чорнилом,

5. Хронологічний перебіг боїв під Замостям з указанням годин і дат перед боями під Замостям і підчас боїв,

6. Взагалі всякі документи, які відносяться до тих часів,

7. Зокрема, подати відомості про те, що до Замостя після відступу Буденного прибула делегація французьких старшин, що була прийнята ген. М. Безручком.

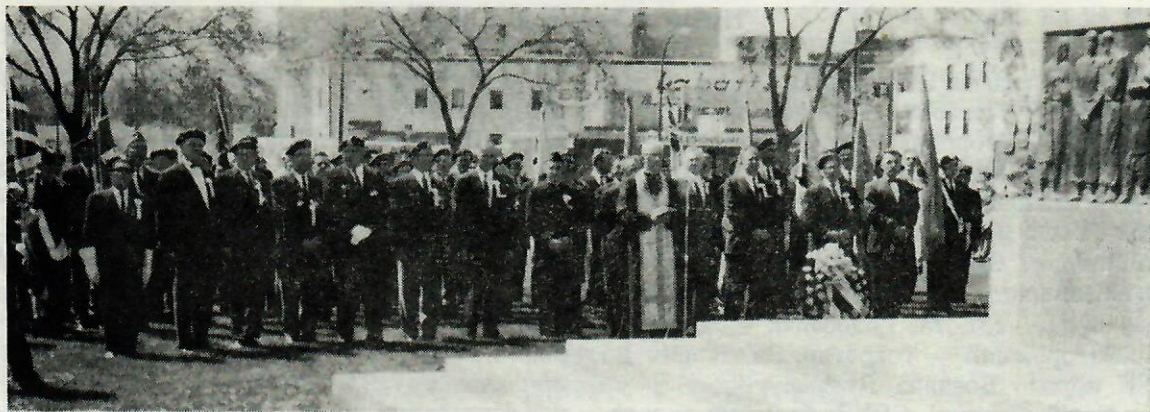
Ці всі матеріяли потрібні для видання французькою мовою книжки про цю видатну подію. На бажання, матеріяли, фота, схеми і мапи після використання можуть бути повернені авторам.

Управа Т-ва заздалегідь дякує всім тим, хто відгукнеться на цей її заклик, і вважає, що зафіксувати українську участь в обороні Європи є нашим загальним обов'язком.

Всі матеріяли просимо слати по адресі секретаря Т-ва:

Mr. M. Kovalsky
11bis, Rue du Val de Grace
Paris, 5-me, France.

Управа Товариства

Фрагмент із Здвигу-Зустрічі українських ветеранів, що в днях 16-20 травня ц. р. відбувся у Вінніпегу. Під час Зустрічі відбувся величний похід до пам'ятників Невідомого Вояка і Т. Шевченка, де зложено вінки.

На світлині о. д-р В. Савчук відправляє Богослуження у стіп пам'ятника Т. Шевченкові.

Союз Українських Канадійських Ветеранів

ВЕЛИЧАВА ЗУСТРІЧ У ВІННІПЕГУ

Про Зустріч у Вінніпегу подано до преси наступий Комунікат Домініяльного Проводу Союзу Українських Канадійських Ветеранів:

В днях 16-20 травня ц. р. відбулася у місті Вінніпегу історична і небувала (в історії Канади) подія — Здвиг і Шевченківська Зустріч всіх організованих українців — колишніх вояків, які живуть в Канаді і служили в різних часах, в різних місцях і в різних формаціях канадійських та інших збройних сил. У зустрічі заступлені були ветерани з кожної головнішої місцевости Канади, в тому числі чотири голови із шістьох українських відділів Королівського Канадійського Легіону, а саме: Е. Леміцький (Едмонтон), П. Окраїнек (Вінніпег), С. Павлюк (Торонто) і В. Вікарчук (Монтреаль). Другі два відділи (Гемилтон і Ст. Кетеринс) були заступлені своїми відпоручниками. Інші міста як Келгари, Ванкувер, Саскатун, Ріджайна, Форт Вилиям, Оттава, Віндзор і другі, вислали свої делегації.

Понад 200 привітань з усіх сторін Канади прислано у формі листів або телеграм. Зустріч вітали Губернатор Канади від себе і від Її Величства Королеви Єлисавети II, Прем'єр Канади дост. Лестер Пірсон та Міністер оборни Федерального уряду дост. Пал Гельєр, який дав свій патронат на Зустріч для вшанування Шевченка. В додатку наспіли привітання від всіх провінційних прем'єрів, від українських сенаторів та міністрів і послів — федеральних і провінційних урядів, від представництва ВО УНРади та його військового ресорту, від Комітету Українців Канади та від цілого ряду установ і окремих одиниць.

Побіч українських відділів Королівського Канадійського Легіону — відділів СУКВ, у зустрічі взяли участь Українська Стрілецька Громада в Канаді, Союз Бувших Українських Вояків, Братство Колишніх Вояків 1-ої Української Дивізії Української Національної Армії, Товариство Колишніх Вояків УПА в Канаді, Братство Карпатських Січовиків,

Братство Українських Січових Стрільців та Жіноча секція і летунські кадети при українському Відділі Канадійського Легіону ч. 141 у Вінніпегу. Наші кадети брали участь у величавій параді (поході) до пам'ятника невідомого вояка і до пам'ятника Тарасові Шевченкові, де зложено посвячені вінки.

З нагоди зустрічі відбулася конференція-нарада, на якій винесено ряд резолюцій. Їх проголосимо окремо. Зустріч схвалила заходи провладу СУКВ відкрити в домі КУК Українсько-Канадійський Військовий Музей та вислати свого делегата до Європи в рамках всеканадійської делегації на поля боїв другої світової війни. Делегат друг Іван Якимів, бувший вояк Галицької Армії і Канадійської Армії, член СУКВ, Легіону ч. 141 і Української Стрільської Громади вже в Європі і має, відвідати та зложити вінці, посвячені на зустрічі в Канаді, на могили бл. п. Голов. Отамана Симона Петлюри у Парижі та полковника Євгена Коновальця у Ротердамі.

Цілу зустріч ветеранів благословили своїми посланнями - привітаннями першорархи українських Церков в Канаді — Митрополити Іларіон і Максим. Провід СУКВ зложив формальні візити обом згаданим Митрополитам, щоби особисто їх привітати і їм подякувати. З нагоди Зустрічі провід СУКВ відвідав також редакції тих українських газет, які друкуються у Вінніпегу.

У різних імпрезах Зустрічі брали участь достойники міста Вінніпегу та визначні де-

легати на конвенцію Канадійського Легіону: посажник міста Степан Дзюба, Президент і Екзекутивний Директор КУК, о. д-р В. Кушнір і Володимир Кохан, Домініяльний Президент Легіону суддя Спарлінг, члени домініяльної і провінційних екзекутив Легіону і багато інших.

З нагоди здвигу-зустрічі відбувся в приміщенні Українського Відділу Канадійського Легіону ч. 141 ювілейний бенкет, на якому присутні згадали головніші ювілеї, дорogi ветеранам в Канаді, а саме:

150-ліття народження Т. Шевченка, 100-ліття українського національного гимну "Ще не вмерла Україна", 50-ліття славних побратимів-піонерів ветеранів Українських Січових Стрільців, 25-ліття Карпатської України і побратимів Карпатських Січовиків, 20-ліття відкриття в Лондоні домівки для Українських Канадійських Вояків — СУКВ та інше.

За визначні заслуги відзначено відповідними грамотами президента КУК о. д-ра В. Кушніра, п. Івана Юзика, першого організатора СУКВ в Канаді, п. Петра Ваха довіголітного делегата від СУКВ до президії КУК і одного із основоположників СУКВ в Канаді, а відділ ч. 141 і їх жіночу секцію "зачартеровано" окремо чартерами СУКВ як **перші** українські відділи ветеранів і жінок в Канаді. Для цього вручено головам другові Петрові Окраїнцеві та пані Анні Злоті перші грамоти - чартери, які дотепер ще не видавалися.

ЗОЛОТА КНИГА

Всеканадійська Рада Союзу Українських Канадійських Ветеранів звернулася до українців у Канаді з відозвою, яку тут подаємо до уваги читачів "Бюлетеня СБУВ":

В 1967-му році Канада святкуватиме столітній ювілей своєї державности. Українці були свідками і учасниками понад 75 років цієї державної історії — років найбільшого і найславнішого розвою і розросту цієї країни, бо перші наші імігранти почали приїздити до Канади від 1891 року.

У першій світовій війні (1914—1918) тисячі українців Канади добровільно зголосувалися до активної військової служби у Збройних Силах Канади, хоч уряд, не знаючи нас, трактував більшість українців як небажаний, а то й ворожий елемент. В цій війні Пилип Коновал, який недавно помер в Оттаві, здобув найвище відзначення Британської Імперії — Хрест Вікторії за геройство в боях проти німців на Західньому Фронті.

Від часу першого українця-поселенця в Канаді українці добровільно зі зброєю і в кожний можливий спосіб брали участь в обороні Канади, її державности, незалежності і всім нам улюбленої волі.

В другій світовій війні (1939—1945) в Канадійських Збройних Силах служило 40 до 50 тисяч канадійців українського роду (слово Бригадіра Трудю), а около 10,000 їх були охоплені списками Союзу Українських Канадійських Вояків.

В Канаді є також десятки тисяч колишніх вояків (ветеранів) інших військових формацій (Армії УНР, Галицької Армії, УСС-си, Карпатські Січовики, УПА, І Українська Дивізія УНА, польської армії та інших союзних армій), які в той чи інший час, там, де знаходилися і так, як могли, зі зброєю в руках служили в основному тим самим ідеалам волі, свободи, справедливости і демократії, якими вони живуть тепер у Канаді, будучи громадянами цієї всім нам любної прибраної Батьківщини.

Число всіх українців колишніх вояків (ветеранів) у Канаді точно устійнити тяж-

ко без докладних дослідів, але на підставі провізоричних розшуків Союзу Українських Канадійських Ветеранів — це число доходить до 75, може й 100 тисяч.

З нагоди століття Канади і роковин, які Канада буде відзначувати, Союз Українських Канадійських Ветеранів приготує до видання **Золоту Книгу**, в якій буде СПИСОК (імена і адреси) всіх тих, які будьде і будьколи служили у збройних силах і тепер живуть у Канаді. Щоб допомогти нам цей список зібрати, Всеканадійська Рада Союзу Ветеранів звертається до всіх українців у Канаді, до всіх організацій, до церковних громад, до всіх священників-настоятелів та всіх отців-парохів, до всіх Складових Організацій КУК і поодиноких їх Відділів, зібрати по всіх околицях імена і адреси тих, що служили у збройних силах і пересилати їх на адресу генерального секретаря СУКВ:

Ukrainian Canadian Veteran's Association
B. Panchuk — Secretary General
9061 — 12th Avenue, Ville St. Michel,
Montreal 38, Quebec.

І. Липовецький

СПІЛЬНИМИ ЛАВАМИ НА ЗУСТРІЧ

1967 РОКУ!

4-го липня ц. р. у вигідній і привітній малій залі Інституту св. Володимира в Торонті відбулася Конференція активу українських комбатантських організацій, яку було скликано ініціативою і заходами Союзу Українських Канадійських Ветеранів.

Та активність, яку з початком цього року почав виявляти провід СУКВ, як видання сторінки — “Вояцька Думка” у “Вільному Слові”, численні відозви та заклики до ветеранських мас і громадянства, як організація травневої Всеканадійської Ветеранської Зустрічі у Вінніпегу і т. ін. — це все в своїх наслідках будило велике зацікавлення і Конференцією 4-го липня, на яку всі ветеранські організації м. Торонта численно делегували своїх представників.

За презедіяльним столом місця зайняли: сот. Б. Панчук — генеральний секретар СУКВ, сот. С. Павлюк — голова Українського Відділу Канадійського Легіону ч. 360 та С. Росоха — редактор “Вільного Слова” і представник Карпатської Січі. Головує сот. Панчук, який є одночасно і головним звітодавцем більшої частини точок, що стояли на порядку денному цієї Конференції.

“Ми вже в січні вирішили заактивізувати українське ветеранське життя, щоб в 1967-ому році, на який припадає 100-ліття Канади, мати добре репрезентоане вояцьке крило”... — цими словами розпочав сот. Б. Панчук свій, майже трьохгодинний, перелік і огляд шляхів, що становлять “календар праці” на найближчий час, і що в своїх нас-

лідках мали б привести до того, щоб вояцький сектор на день століття Канади був належно і гідно репрезентований. А ці шляхи, на думку СУКВ, наступні:

1. Організація Світового Конгресу українських ветеранських організацій. Доцьогочасний контакт з різними центрами краєвих ветеранських організацій указує на те, що українське вояцтво вважає такий Світовий Конгрес за актуальний і потрібний, що ініціативу підготовки до Конгресу дається СУКВ і що цей Конгрес мав би відбутися в 1966 або в 1967 році.

2. Ветерани і Комітет Українців Канади. Подано на обміркування, чи кожна ветеранська організація має належати до КУК як така, чи теж через централу ветеранських організацій, якою у данному випадкові мав би бути СУКВ.

3. Ветерани і Канадійський Легіон. Побажання проводу СУКВ тут можна звести до — “Шукайте на місцях всебічного контакту з Канадійським Легіоном. Вступайте в його ряди!”

4. Ветерани і 1967-ий рік. Уже устійнено, що в тих роках, коли відбуватимуться Конгреси КУК, в тому ж часі відбуватимуться і доміняльні Конгреси СУКВ. Так само в тому ж часі і місці, коли відбуватимуться Конвенції Канадійського Легіону, відбуватимуться і Зустрічі Українського Вояцтва, як це мало місце в цьому році у Вінніпегу. В 1966 році відбудеться Конвенція Канадійського Легіону в Монреалі. До цих моментів і дат могли б достосувати свої з'їзди і окремі ветеранські організації. Але вінцем усього має бути 1967-ий рік, у якому мусів би відбутися величний Всеканадійський Здвиг Ветеранів. Цей здвиг міг би мати місце в Монреалі, де в 1967-ому році відбудеться Світова Виставка, міг би він бути і в Оттаві — столиці Канади. До цього величного Здвигу і всіх урочистостей з ним зв'язаних мусить бути розпочата підготовча праця вже віднині.

5. Фондація ім. Т. Шевченка. Справу Фондації ім. Т. Шевченка, що започаткована при Українському Відділі Канадійського Легіону в Торонті, вичерпно зreferував сот. С. Павлюк. Фондація має на меті ви-

дання цілої низки наукових праць про піонерський вклад української спільноти у Канаді в її державне будівництво. “За всяку ціну мусимо себе вписати до історії Канади — говорив сот. С. Павлюк. За нашого життя ще можна багато зробити”... Свою роботу Фондація старається децентралізувати. Вкінці літа вийде перша праця її видання.

6. “Золота Книга”. Відозви проводу СУКВ, в яких була мова про “Золоту Книгу” скупчують увагу українського громадянства на потребі зібрання імен “всіх тих, які будь-де і будь-коли служили у збройних силах і тепер живуть у Канаді”. В суті ж речі зміст “Золотої Книги” цим не обмежиться. Кожна ветеранська організація мусить знайти в ній своє відповідне місце, показати себе, свою працю і свої традиції в статтях, матеріялах і фотах, які належить якнайшвидше опрацювати.

7. Суспільний фонд. Потреба урухомлення суспільного фонду стає на порядок денний загально-ветеранського життя. Допомогаємо інвалідам в інших країнах, але вже починаємо все більше і більше мати своїх власних інвалідів, які потребують помочі. Зарадити лихові можна лише спільними силами, створивши допомоговий фонд з окремих Допомоговим Комітетом у провіді.

8. Український Військовий Музей. Розпочато заходи до організації Українського Військового Музею при і в будинку Комітету Українців Канади. Колишні вояки мають заслуги, вони мають що показати і мають чим похвалитися. Вони можуть також дати позитивну і горду відповідь на питання — “Що зробили Ви для Канади?”. Докази цього мають бути зібрані в Українському Військовому Музеї у Вінніпегу. Офіційне відкриття мало б відбутися під час чергового Конгресу КУК.

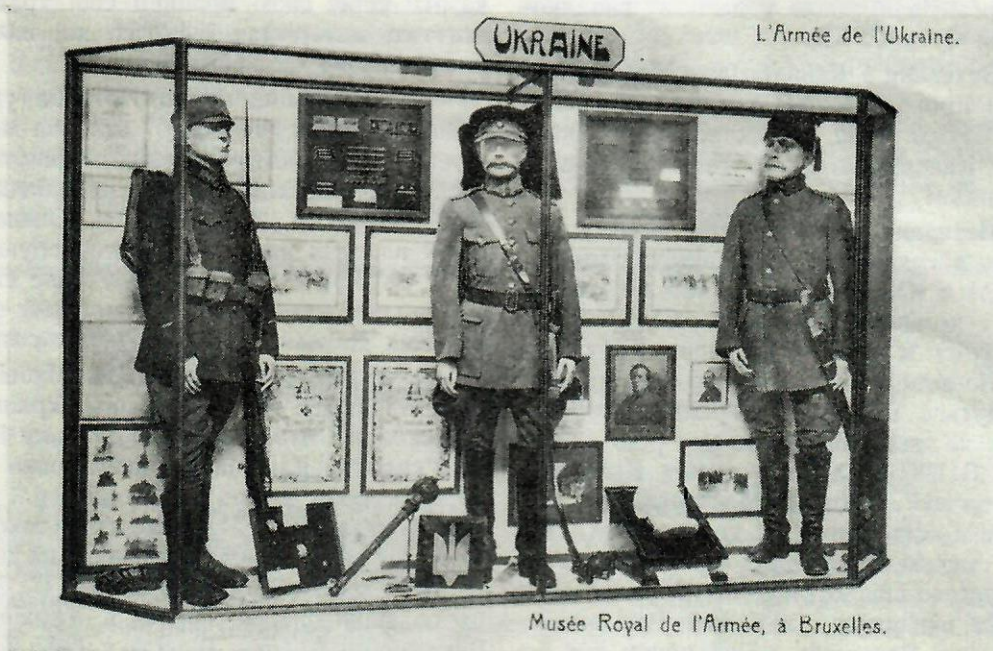
9. Фонд Пилипа Коновала. Щоб включити в історію Канади цього героя першої світової війни, який, воюючи в рядах Канадійських збройних сил у Франції, здобув найвище відзначення Бритійської Імперії, Хрест Вікторії, СУКВ покликав до життя фонд ім. Пилипа Коновала. Цей фонд вже урухомлено і він носитиме переважно культурно-освітній характер. З цього фонду ви-

даватимуться стипендії, допомоги дітям і родинам вояків і т. ін. Фондом має бути охоплене ціле кол. вояцтво.

10. Спільний ветеранський пресовий орган. Сот. Б. Панчук висловив побажання, щоб у наступному році видавати вже один спільний двомовний ветеранський журнал. В ході дискусій одначе було зафіксовано думку, щоб, шукаючи співпраці і кооперації з ветеранськими організаціями, розбудувати свої канадійські журнали — англomовний і український, з яких англomовним мав би бути "New Opinion".

Цими десятьма пунктами належить за-

кінчити огляд головних проблем, які провід СУКВ висунув на обговорення "Конференції 4-го липня". Не подаємо тут перебігу дискусій, ані рішень і побажань, бо життя і найближчий час напевно висунуть на порядок денний до здійснення ще не одну проблему, скорегують не одну ухвалу і не одне побажання. Ствердимо лише, що цією Конференцією розпочато спільний марш, твердим кроком і спільними інтенціями, на зустріч 1967-го року, який, в 100-ліття Канади, має показати Українського Вояка, його національний дорібок і його вклад в будівництво Канади на їм належній висоті...

"Роблю Вам закид: що зробили Ви, щоб дати історикам Європи знати про цю Вашу участь в подіях, які принаймні на 20 років затримали наступ Сходу на Захід?"

Генерал М. Вейган, 26. 5. 1964.

Поставмо це, скероване до українців, питання в більш ширшу, світову, площину і даймо відповідь, якою напевно буде: — "Дуже мало!" І тому з великим признанням належить поставитись до вияву ініціативи СУКВ в організації Українського Військового Музею і в виданні солідного англomовного журналу.

На світліні: Український куток в державному Військовому Музею в Брюсселі, в Бельгії. Експонатів мало, але вони пригадують усім, що Українська Армія була, а також вони доступні для всіх, хто цей Музей відвідує.

ПЕРШИЙ ДЕЛЕГАТСЬКИЙ З'ІЗД СОЮЗУ УКРАЇНСЬКИХ ВЕТЕРАНІВ В США

З'їзд відбувся в днях 28-29 березня в залах Собору св. Володимира в Чикаго і почався молитвою та словом привіту Всеч. о. митрата Федора Білецького — настоятеля Собору. Голова Управи Станиці хор. інж. М. Фещенко-Чопівський закликав присутніх вшанувати хвилиною мовчанки пам'ять хор. інж. Костя Ліневича, похоронні відправи по якому відбулися ранком в дні відкриття З'їзду, а тіло було взяте до Баунд Бруку. Виконавши цей сумний обов'язок, голова Станиці привітав Головну Управу СУВ в США на чолі з полк. В. Филоновичем, делегатів, представників організації, гостей і всіх побратимів по зброї та, нав'язуючи до слів Юрія Липи: "Ні Росії, ні Європі не зрозуміти Синів Твоїх, Їхніх рядів не зочити, Їх крок один...", він звернувся до всіх ветеранів іти в один крок, під старими боевими прапорами до спільної їм усім мети.

Голова Головної Управи полк. В. Филонович своїм високозмістовним словом впровадив присутніх в ту ділову атмосферу, що весь час панувала на З'їзді. "Сивиною крилися наші голови й не всі ми чуємося фізично сильними, — говорив він, — проте з приємністю і гордістю констатуємо, що в наших ветеранських лавах панує і по сей день субординація, карність і бадьорий воляцький дух"... Пов'язуючи минуле з сучасним, полк. В. Филонович говорив: "Книга биття кожного народу пишеться не чорнилом, а кров'ю. Такий закон природи. Пригадаймо з чим ми розпочали нашу боротьбу... та в дальшому нація посилає краших синів на широкі простори землі своєї, щоби оживити, щоби натхнути її чаром волі і по-

класти на ній печать, якої не зірве ніхто і ніколи — печать духа, печать крові живої! Це сталося на наших очах, це ми творили це чудо!"

Зупинившись на деяких моментах героїчної боротьби Української Армії, полк. В. Филонович порейшов від минулого до майбутнього, яке ставить перед нами багато питань, на які треба відповісти. "Мусимо відповісти, — казав він. — Бо ж не можливо йти вперед без доріг, не можливо намацувати шлях і йти манівцями... На цьому З'їзді ми мусимо накреслити плян праці на наступний час, щоби бути зорганізованими, бо, як казав наш незабутній Головний Отаман С. Петлюра: "Перемагають лише зорганізовані і нерозпорошені".

Після промови полк. В. Филоновича і вшанування пам'яті Т. Шевченка та всіх поляглих за Волю України на чолі з Головним Отаманом С. Петлюрою, — наступило фактичне відкриття З'їзду. До Президії З'їзду увійшли: майор Василь Рудецький — голова і майор Юрій Артюшенко — секретар. Було зачитано довгу низку привітань, виказ яких подаємо окремо, а також заслухано низку привітів, що їх зложили представники окремих організацій, а між ними: інж. Ст. Голяш від Міжкомбатантського Комітету в Чикаго і від Т-ва б. Вояків УПА, проф. Заплітний від ОБВУА в Чикаго, інж. В. Ростун від Т-ва Сприяння УНРаді в Чикаго, пор. Ст. Будний від буковинського "Чорномор'я", ген. Й. Мандзенко і ін.

В імені ОДУМ вітав З'їзд п. Д. Завертайло, який, між іншим, підкреслив, що українська молодь плекає в своїх серцях традиції й ідеали Армії УНР, що їх зберігає і передає їй СУВ.

Провідною темою більшості привітань була потреба спільної дії і співпраці ветеранських організацій, а за тим і об'єднання всіх ветеранських сил, а також підкреслення позитивних моментів в дотепершній праці СУВ в США.

Після звітів Головної Управи, Контрольної Комісії і дискусій над цими звітами було обрано керуючі органи Союзу. В склад Головної Управи на наступну трьохлітню каденцію увійшли: полк. В. Филонович — голова, майор В. Рудецький — заступник голови, сот. В. Романовський — секретар, сот. О. Вдовиченко — скарбник і мічман Я. Христич пресовий референт. Контрольна Комісія обрана в складі: майор Ю. Артюшенко, сот. Ю. Гончаренко і сот. В. Чекирда. Товариський Суд: полк. О. Даниленко, пор. М. Ткаченко і хор. М. Фещенко-Чопівський.

У Першому Делегатському З'їзді СУВ в США взяли участь делегати Станиць, що перебувають в Боффало, Міннеаполісі, Нью-Йорку, Трентоні і Чикаго. На З'їзді було зроблено повний перегляд пройденого шляху, розглянено детально вимоги сучасного внутрішньо-організаційного та загально-вояцького життя, узгіднено напрямні в здійсненні багатьох актуальних питань у майбутньому.

В рамках З'їзду, в перший день його сесії, відбулося прийняття делегатів і гостей, що його організували дружини ветеранів і на якому квінтет ОДУМ-івок відспівав декілька українських пісень. Заслужили вони на щирю вдячність учасників З'їзду, тим більш, що це прийняття мало повний моральний успіх.

ПРИВІТАННЯ

Привіт 1-ому Делегатському З'їздові СУВ в США надіслали:

Президент УНР в екзилі д-р Ст. Витвицький, Голова Президії УНРади інж. О. Бойдуник, Голова В. О. УНРади М. Лівницький, Керівник Ресорту Військових Справ ген. А. Вовк, ген. О. Загородський, ген. О. Удовиченко, ген. П. Шандрук, ген. М. Крат, ген. М. Садовський, ген. О. Вишнівський, ген. В. Герасименко, ген. А. Валійський, Центральний Комітет вшанування пам'яті С. Петлюри, Головна Управа СУВ в Німеччині, Генеральна Управа СБУВ у Канаді, Управа

7-ої Станиці СБУВ у Гемилтоні, Крайова Управа Союзу Українських Комбатантів Австралії, Союз Українських Комбатантів Південної Австралії, Український Воєнно-Історичний Інститут у Канаді, Б-во Карпатських Січовиків — курінь в Чикаго, Станиці СУВ в Боффало, Трентоні, Нью-Йорку, Станиця Українського Вільного Козацтва в Чикаго, Українське Академічне Козацтво Буковини, пполк. М. Битинський, полк. Д. Жупінас, сот. А. Гончаренко, майор Д. Лимаренко, яполк. З. Івасишин, сот. І. Розгін та ін.

РЕЗОЛЮЦІЇ

1. Перший Делегатський З'їзд Союзу Українських Ветеранів в США вітає:

Високодостойного Президента Лондона Джонсона, Його Уряд і Верховну Команду Збройних Сил США.

Український Державний Центр та весь Український Генералітет і Вояцтво, які символізують тяглість Армії УНР, на чолі з Високодостойним Президентом д-ром Степаном Витвицьким, якому на порозі Його 81-го року життя З'їзд бажає сил і здоров'я.

Український Нарід в Україні і поза нею розсіяний.

Високопреосвященійших Владик і Всечесне Духовество Українських Церков.

Українську політичну еміграцію в чужині та українські етнічні групи в державах Вільного Світу і в державах поневолених Москвою.

Всі народи, що, як і ми, боряться проти поневолення їх московським імперіялізмом.

2. У 150-ліття всенациональних святкувань українського духового Велетня й Пророка — Тараса Григоровича Шевченка З'їзд хилить свої голови перед Його величними ідеалами.

3. У 25-ліття Державного Зриву Карпатської України — поновного етапу до незалежності цілої України, З'їзд хилить голови перед пам'яттю поляглих і вітає учасників того Зриву.

4. В 50-ліття постановня УСС-ів З'їзд хилить свої голови перед пам'яттю поляглих і вітає живих побратимів тої формації.

5. Делегатський З'їзд стверджує, що Вояцтво Української Армії не декларативно, але збройно, нав'язавши зв'язок із героїчними епопеями давніх наших державницьких періодів, відновило державність Української Нації.

6. З'їзд вітає прагнення Українського Вояцтва до світового об'єднання та вважає, що вимога державної рації диктує таке об'єднання перевести в життя.

7. З'їзд в ім'я сили і єдності закликає всіх Побратимів до вояцької солідарности.

8. З'їзд закликає всіх ветеранів-українців, що ще не увійшли до ветеранських організацій, а зокрема молодь, щоби вони включилися в зорганізовані ветеранські лави.

9. З'їзд закликає своїх членів і все українське громадянство до жертвовности для українських інвалідів.

10. З'їзд констатує існування українських етнічних груп, як повновартісних громадян різних держав світу, і закликає ці етнічні групи не забувати свого національного походження та допомагати у визвольній боротьбі Українському Народові.

11. З'їзд закликає український політичний світ до національно-державної консолідації.

ЧІКАГО ВШАНУВАЛО ПАМ'ЯТЬ СИМОНА ПЕТЛЮРИ

24-го травня ц. р. в Чикаго, в Соборі св. Володимира і в інших церквах, була відправлена урочиста панахида за спокій душі св. пам. Головного Отамана Симона Петлюри. Панахиду відпрвив митр. прот. о. Федір Білецький у сослуженню митр. прот. Іллі Нагірняка та о. Миколи Метулинського. Співав церковний хор під орудою проф. І. Трухлого. Почесну варту несли члени місцевої Станиці Союзу Українських Ветеранів і місцевих відділів ОДУМ та СУМА зі своїми прапорами.

Того ж дня в парафіяльній залі собору заходами місцевої Станиці СУВ відбулась академія. Гарно удекорована зала та сцена, на якій виднів великий і уквітчаний портрет Головного Отамана, а перед сценою його посмертна маска і блакитножовтий прапор, яким у свій час у Парижі була вкрита його труна, — це все, у світлі рефlectorів, творило ефективну і зворушливу картину.

Після американського гимну, який виконала пані Ліліан Опахана, академію відкрив коротким і змістовним словом голова Станиці інж. Фещенко-Чопівський. У часі вшанування пам'яті Головного Отамана і всіх, що життя своє покладали за Україну, перед його

портретом склали вінок — найстарший ветеран Станиці полк. О. Даниленко разом з наймолодшим пластуном, а біля маски Головного Отамана голова СУВ полк. Василь Филонович поклав п'ять червоних троянд — символ п'яти куль, якими вбито Отамана. Внучка загинувшого старшини Армії УНР — панна Ірина Шиманівна з почуттям продеклямувала вірш О. Кобця «Отаман наш поліг». А після того присутні з приємністю вислухали змістовний реферат — «Таємниця Вождя», який виголосив полк. інж. В. Филонович — голова СУВ в США, що прибув на Академію з Міннеаполісу.

У другій вокальній частині академії пані Ліліан Опахана виконала пісні: Гайворонського «Стрілецька пісня» та «Велика Ти» — слова Овечка, музика проф. В. Шутя при фортепіаноїм супроводі самого композитора. Виконання цих пісень було на високім мистецьким поземі, чого доказом була щира подяка оплесками присутніх нашій милій співачці. Пані Рома Турянська з почуттям продеклямувала А. Курдидика — «Отаманові», викликавши сльози у присутніх, навіть у загартованих в боях і в житті старих ветеранів. Рідко можна почути таку прекрасну де-

клямацію, як то дала присутнім пані Рома Турянська, показуючи як по-мистецьки можна словом промовити до серця людей. Д-р Іван Рудавський по-мистецьки виконав М. Лисенка «Безмежне поле» та Гнатишина «Жита», а на біс, на прохання присутніх, свою знамениту «Синю чічку».

Піснею «А вже років двісті» в гарнім виконанні чоловічого квартету Лірі Української Православної Молоді (пп. Юрко Мохонь, Микола Мищенко, Анатолій Дорошен-

ко, Матвій Войчинюк) та відспіванням національного гимну закінчилась академія. Голова Станиці інж. М. Феценко-Чопівський сердежно подякував виконавцям мистецького програму, що своїм виступом на академії послужились до вшановання пам'яті Головного Отамана, лишаючи про неї незабутнє враження, як також всім присутнім, що на академію прибули.

І. Чесно

ВІД ВИДАВНИЦТВА

Цим числом ми замикаємо 5-тилітній період видання «Бюлетеня СБУВ», перше число якого було розіслане вкінці серпня 1959 року. «Покажчик змісту», який незабаром ми розішлемо ВШ Передплатникам і Читачам, буде одночасно й покажчиком переведеної нами праці у цьому часі, а також — покажчиком імен Побратимів, що співпрацюючи з нами, допомогли нам цю працю виконати.

Наступне число нашого журналу вже вийде під назвою — «ДОРОГОВКАЗ». Щораз більше Побратимів і окремих організацій вважають наш вояцький орган за «наш спільний», ставлячи до нього і свої вимоги, але одночасно з цим підтримуючи його розбудовою сітки передплатників у своїх країнах. Це й є головною причиною зміни назви «Бюлетеня СБУВ» на «Дороговказ».

А наш дороговказ, який ми поставили перед собою розпочинаючи видання «Бюлетеня»: зазначена в статуті СБУВ любов і пошана до Канади, зберігана у наших серцях всенаціональна єдність, соборність чину і вірність прапорам УНР, — залишається незмінним.

— * —

ПРЕДСТАВНИЦТВО «БЮЛЕТЕНЯ СБУВ» У ЧІКАГО (США)

Цим повідомляємо ВШ Передплатників і Прихильників «Бюлетеня СБУВ», що з днем 15-го квітня ц. р. Представником «Бюлетеня СБУВ» на Чикаго та його околиці є пполк. Антін Кущинський, який є уповноважений до збірки передплати, пожертв на видавничий фонд, оголошень, а також матеріалів до друку в нашому журналі.

Редакція і Адміністрація
«Бюлетеня СБУВ»

БРАТСТВО КОЛ. ВОЯКІВ 1-ОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ДИВІЗІЇ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ АРМІЇ

Ант. Куцинський

НАД ЧИМ РАДИЛИ ДИВІЗІЙНИКИ В ЧІКАГО?

28-го березня 1964 року відбулися річні загальні збори членів чикагської Станиці Братства 1-ої УД УНА. Тому, що в цьому році приходить 20-ліття Бою під Бродами, збори носили святочний характер і в них, крім членів Братства, взяли участь також почесні гості: голова Краєвої Управи Братства побр. Чмола та голови місцевих комбатантських організацій. Збори провадив побр. Л. Рихтицький при секретарі побр. М. Маркевичеві.

Це були збори зі звичайним кожнорічним порядком денним, з формальними звітами про діяльність керівних органів у минулій каденції, виборами і т. п. Але в той же час вони мали кілька моментів, що особливо додатньо характеризували цю ветеранську організацію ще «недавньої війни».

Велика зала була переповнена членством, що вказує на заінтересованість життям об'єднання. На збори були допущені тільки ті члени, що мали вирівняні членські вкладки. Їх при вході декоровано синіми стяжками з написом: «Братство 1 УД УНА — Станиця Чикаго. 1944—1964. II загальні збори у 20-річчя бою під Бродами». Подібну відзнаку діставали почесні гості і члени Управи лише на жовто-золотавій стяжці. А тому перед скарбником, що вмістився при вхідних дверях, перед зборами стояла ціла черга побратимів, що бажали платити свої залежності. Це вказувало на певну дисципліну, якою не кожна організація може так похвалитися.

Звіти уступаючих керівних органів подавано просто, зразково, по-військовому. Це були короткі рапорти, що містилися на одній сторінці листа, хоч і наświetлювали широку та успішну діяльність тої чи іншої галузі точно і вичерпно. Контрольна Комісія, предсідник зборів і одноголосно всі учасники зборів висловлювали кількакратно щире признання і подяку за видатну і жертвовну працю Управи Станиці, а особливо її голови Б. Кашуби. Всім були ясні їхні заслуги, і тому звіти про діяльність Управи не викликали ні запитів, ні жодної дискусії.

Вибори нових керівних органів пройшли зразково. Одноголосно до нової Управи були обрані: Ст. Стрільчук — голова, Б. Кашуба і Р. Ременюк — заступники голови, М. Дрогомирецький і М. Харів — секретарі, Ст. Тринога і Г. Дронь — зв'язкові, М. Павлюк — орган. референт, пані О. Ковальська — жіночий референт, Б. Гада і Д. Михайлишин — імпрезові референти, М. Свачій — реферат Суспільної Опіки і М. Марчук — скарбник.

Як запасові члени до Управи увійшли: Е. Ільницький, З. Мандибур, С. Бортник, В. Черняк, Р. Лазурко, Ю. Чорний, д-р Р. Ковальський і М. Воробець.

До Контрольної Комісії увійшли: Р. Прихан, Т. Чурма і д-р О. Фаріон.

Рясні запитання та довгий обмін думками викликали дві справи, що виходили поза об-

сяг компетенцій Управи Станиці. Зацікавлення ними дає доказ глибокоїдейного наставлення цієї гарної і великої клітини комбатантської спільноти, що налічує 232 члени. Першою із цих справ була турбота про охорону далеких могилок побратимів, що впали на полі слави в Другій Світовій війні. Тут виявилося широке зацікавлення і бажання докладно знати про чинність Т-ва «Броди—Леви» та інших організацій та установ, і не тільки українських, але й німецьких та австрійських, що опікуються тією справою. До глибини душі було приємно спостерігати, як щиро живі товариші по зброї турбувалися долею тих далеких могилок своїх побратимів, що поклали свої буйні голови за «друзі свої», за дорогу Батьківщину та її волю. Чи ті збірки, що провадились у Чикаго, дійшли по призначенню і як саме їх використовувано? Чи добре упорядковано могилки? Чи в тій акції дотримано престижу імені українського вояка? Чи якийсь цвинтар, що постав за часів війни, ще лишився, чи його скасовано, і чи перенесено тоді тлінні останки побратимів і куди саме, як укладено на новому цвинтарищі?, і т. п.

Подібні запитання сипались та виносились постанови з побажаннями мати докладні публічні звіти про витрати фондів та про принципи поділу тих фондів, що існують в дотичних опікунчих установах. Ось що інтересувало цю шляхетну вояцьку громаду Дивізійників, яка так ревно пам'ятає своїх побратимів, що десь далеко в чужій землі сплять і «про долю й волю снят»... Велика честь належить за це Дивізійникам, що в них палає стільки пієтизму в серцях до пам'яті своїх засвітих друзів...

Другою справою, що теж у великій мірі цікавила присутніх на зборах, це — доля Музею-Архіву Дивізії, який уже довгий час лежить у Чикаго неупорядкований і незкаталогований, і тому ще недоступний до використання. Розуміння цінності цих воєнно-історичних скарбів і потреби кращого забезпечення їхнього збереження шляхом створення відповідного апарату — було темою обміну думок, дискусій, що часом висловлювалися досить гаряче. Однак, чогось практично-дефінітивного не було вирішено. Ця важлива справа лишилася до розв'язання вищим органам Братства, бо дивізійний Музей-Архів — це дорогоцінне майно всього Братства...

Інші точки порядку денного приймалися як інформації до відома ширшого членства або до виконання новій Управі. Серед них — ухвала зборів велично відзначити 20-річчя бою під Бродами та інформації про утворення в Чикаго частини видавничого центру Братства.

Не помилилось, коли скажемо, що ці збори були прикладом для наслідування іншим комбатантським організаціям з огляду на їх організованість, діловість та ідейність. У великій мірі це було результатом як доброї їх підготовки, так і вправного керування зборами їх предсідником побр. Л. Рихтицьким.

Після зборів відбулася «товариська вечірка» зі смачною перекускою, що було заступою Жіночого Комітету Дивізійників на чолі з панею О. Ковальською. В товариській гутірці «нової війни» з почесними представниками «старої війни» згадувалося «як то було 20 років тому»...

ПОЯСНЕННЯ ДО СВІТЛИНИ НА СТОР. 7-МІЙ

Учасники I-го Делегатського З'їзду СУВ, що відбувся у Новому Ульмі в дні 5-6 травня 1946 року. Фото полк. О. Даниленка.

На фотознімці: стоять зліва — майор Г. Масливець, пор. Ткаченко, полк. М. Стечишин, полк. К. Дацько, полк. М. Рибачук, майор С. Захвалинський і полк. Дехнич. У першому ряді сидять — полк. М. Куликівський, ген. О. Кузьмінський, ген. А. Вовк, ген. В. Петрів, ген. М. Омелянович-Павленко, ген. М. Капустянський, ген. М. Садовський, ген. Б. Палій-Неїло і ген. К. Смовський. У другому ряді сидять — сот. Дмитренко і полк. О. Даниленко. За ген. К. Смовським стоять — майор В. Рудецький і полк. В. Татарський.

Делегація, що від імені 17-го З'їзду Т-ва б. Вояків Армії УНР у Франції склала вінок на могилу Незнаного Вояка у Парижі. Ппор. А. Гришин вписує своє ім'я до Золотої Книжки.

Перший зліва — делегат від Бельгії ппор. С. Кравченко, перший справа — голова Т-ва б. Вояків у Бельгії — сот. Т. Бидловський.

Т-ВО Б. ВОЯКІВ АРМІЇ У.Н.Р. У ФРАНЦІЇ

ПРИЙНЯТТЯ НА ЧЕСТЬ ГЕНЕРАЛА М. ВЕЙГАНА

В "Бюлетені" ч. 18, в огляді життя "Т-ва Бувших Вояків Армії УНР у Франції" було подано лист листа французького генерала М. Вейгана, що його написав він у відповідь на привітання Управи Т-ва з його 97-літтям, і в якому дав він належну оцінку оборони Замостя 6-ою дивізією Армії УНР в 1920 році.

Сьогодні подаємо тут трохи скорочений комунікат Управи Т-ва про прийняття на честь генерала Вейгана, що його влаштувала Управа Т-ва 26 травня ц. р. в приміщенні "Юньон Насіональ де Комбатан" в Парижі.

... "Багато було писано нашими старшинами про операцію під Замостям, але з боку чужинців була лише одна згадка польського полковника Кучеби у його спогадах про "Кампанію 1920 року". Признання важливості операції під Замостям, зроблене таким авторитетним генералом, як генерал М. Вейган, є надзвичайним. Тому Управа Т-ва й вирішила влаштувати прийняття на честь ген. М. Вейгана, яке і відбулося за допомогою і в будинку Ради Федерації бувших Французьких Вояків — "Юньон Насіональ де Комбатан". До генерала М. Вейгана було вислано відповідного листа, і він визначив день 26 травня ц. р.

Радість Управи Т-ва була великою. Прийняти ген. Вейгана було великою честю і виявом поваги для нашого Т-ва, бо ген. М. Вейган — це найближчий співробітник мар-

шала Фоша, видатний стратег 20-го століття, ім'я якого є у всіх малих і великих енциклопедіях цілого світу, нагороджений найвищими орденами світових держав, автор багатьох творів у галузі військової історії, і особливо 20-го століття, член Французької Академії Наук і т. п.

Не зважаючи на будній день на прийняття в салоні "ЮНС" зібралось понад 60 членів Т-ва з дружинами, а також гостей українців і французів. Коли з'явився ген. Вейган, його зустріли Шарль Мерікан — один з заступників голови Ради "ЮНС", полк. Павло Вержбицький — голова Т-ва б. Вояків Армії УНР у Франції, а також — члени Управи Т-ва. Завжди веселий, дотепний і милий ген. Вейган зразу надав прийняттю приємного настрою, яке проходило без зайвої протоколярності, без натяжки, без зайвої офіційності.

Генерала Вейгана коротким словом привітав Шарль Мерікан і передав слово Генеральному Секретареві Т-ва — М. Ковальському, який привітав генерала Вейгана наступними словами:

"Приймаючи Вас сьогодні, Пане Генерале, найперш дякуємо за честь і увагу до нас, колишніх українських вояків, яку Ви виявили, відгукнувшись на наше запрошення побути серед нас у цьому гостинному будинку ЮНС.

Приймаючи Вас, дозвольте кинути оком назад, на події літа 1920 року, коли Армія УНР під зверхнім командуванням Голови Держави Симона Петлюри вела жорстоку боротьбу проти червоних армій. На початку літа 1920 року Українська Армія поруч з Армією Польською, під тиском кінноти Буденного, відступала на Захід.

І в цей час добра вістка наспіла до нашої Головної Квартири: післаний генералом Фошом ген. Вейган прибув до Варшави, щоб боронити Європу перед червоною навалою. Ця вістка підняла на дусі наше вояцтво. Нарешті Європа розуміє нашу національну боротьбу за волю України! Європа посилає свого найкращого і найвідомішого генерала! Українська Армія із ще більшим завзяттям боронила ті позиції, які займала.

Район Замостя був зайнятий нашою 6-ою дивізією під командою ген. Марка Безручка. Буденний, заатакувавши Львів і зустрівши відсіч, кинувся на північ до Замостя в надії там прорвати фронт і рушити далі в Європу. Бож плян червоних був ясний: пробити лінію фронту, обігнути Карпати, спуститися до Угорщини, де вже його чекали прихильники Бела Куна, а звідти два напрямки: один на Відень, другий на Прагу. Подолана Німеччина не могла дати ніякого спротиву, а у Франції в той час були знані заворушення соціального характеру. Отже Замостя було тими воротами, через які Буденний хотів пробитися в Європу.

І Буденний заатакував Замостя. Хвиля за хвилею посилав він свої ескадрони проти укріплених ліній Замостя, але ті хвилі розбивалися об рішучий спротив вояків 6-ої дивізії Армії УНР. Побачивши, що тут не матиме успіху, Буденний кинувся на північ до Варшави, де ген. Вейган уже встиг перегрупувати польські армії і поставити заслону перед наступом Буденного. Зустрівши і там невдачу, Буденний завертає назад, на Схід, і зникає із сторінок сучасної історії.

Отже, советський прорив в Європу у 1920 році не вдався. Операція нашої 6-ої дивізії під Замостям спричинилася у певній мірі до оборони Європи”...

Після промови М. Ковальського, генералові Вейганові було представлено кількох

учасників оборони Замостя: майора Петра Василюва, сот. Антона Вергилеса, сот. Михайла Антоненка, пор. Артамона Гришина, вояків Терентія Маяцького та Козенюка, а також пані Любов Горячу-Бацуцу, яких ген. Вейган мило привітав і з кожним поговорив, згадуючи минуле. Голова Т-ва полк. П. Вержбицький підніс ген. Вейганові, вивезений ще з України, значок Соборної України, який було виготовлено в 1919 році у Відні для українських вояків. Цей значок, під оплески присутніх, було причеплено на груди ген. Вейганові.

Потім слово забрав ген. Вейган. Подякувавши Т-ву б. Вояків Армії УНР у Франції за увагу до його особи і за миле прийняття, ген. Вейган зазначив:

...“У Вашому слові на мою адресу є фактична помилка. Я їхав до Варшави у складі франко-англійської амбасаді для того, щоб якось допомогти Польщі заключити перемир’я з Росією. Але, приїхавши до Варшави, я побачив ситуацію, у якій треба було робити не перемир’я, а війну, і всупереч інструкціям мого уряду, я це зробив.

Ваша участь у цих операціях оборони Європи має повне признання з мого боку. Лише роблю Вам закид: що Ви зробили, щоб дати історикам Європи знати про цю Вашу участь у подіях, які принаймні на двадцять років затримали наступ Сходу на Захід?

Конче треба Вам виготовити книжку з документами і мапами про цю операцію під Замостям, щоб мати повагу, на яку маєте право. Коли цього не зробите, то це буде великим гріхом на Вашому сумлінні.

Радий бачити і тут особливо вітати учасників тої операції під Замостям, операції в тих подіях, які так швидко проходили і які, як самі бачите, швидко і забуваються. Тому раджу Вам нагадати про себе виданням такої книжки”...

Далі ген. Вейган перевів свою промову до розмови з присутніми, і за шклянкою шампану провів з ними більш, як годину часу. Відбув він під оклики: “Хай живе генерал Вейган!” “Хай живе Франція!”.

Крім Шарля Мерікана, заступника Голови Ради ЮНС та кількох членів цієї Ра-

ди, на прийнятті були приявні наші приятели французи: абмасадор Андре Гібо — директор Офісу опіки над біженцями, публіцист Ален Дерош з дружиною — автор книги про Симона Петлюру та ін.

Крім членів Управи Т-ва від українського громадянства приявними були: інж: С. Созонтів — голова Української Громадської опіки у Франції, п. Петро Плевако — діючий голова Ради Бібліотеки ім. Симона Петлюри в Парижі, д-р А. Вірста з дружиною — голова Українського Академічного Т-ва, інж. А. Жуковський — секретар Представ-

ництва ВО УНРади на Францію, п. Косик — від Об'єднання Українців у Франції та інші.

Прийняття генерала М. Вейгана стало видатною подією в житті Т-ва б. Вояків Армії УНР у Франції, але його значення переходить далеко поза рамці життя Т-ва: на цьому бо прийнятті зафіксовано признання для чину Української Армії в обороні Європи від одного з найбільших військових авторитетів Франції, яким є генерал М. Вейган.

З НАШИХ ЛИСТУВАНЬ

Прийняття на честь генерала М. Вейгана, що заходами Управи Т-ва б. Вояків Армії УНР відбулося в Парижі, про яке ми інформуємо в іншому зділі цього числа, — носило справді сердечний характер. Про це свідчать листи, які ми одержуємо від побратимів із Франції. Уривки з одного з таких листів при цьому подаємо:

...Повернувся з Парижу, де був на прийнятті в честь генерала Вейгана, якому також був представлений як учасник оборони Замостя. Мушу признатися, що вже давно не відчував такої радості, як 26 травня ц. р. Та й як не радіти, коли така світова постать, як генерал Вейган, так щиро і з великою пошаною згадує дорогі нам імена ніколи незабутніх генералів Марка Безручка і Всеволода Змієнка. Мені пощастило довго з ним говорити і коли він сказав — “Ви мали добрих командирів - генералів Безручка і Змієнка” — ці дві постаті одразу стали перед очима, з котрих потекли сльози радості. Бо це ж ці два генерали, котрих я найбільше любив. Навіть завжди, коли йду до церкви, беру із собою поминальну книжечку, де записані і їхні імена між іменами багатьох побратимів, що віддали своє життя у визвольній боротьбі.

В розмові зі мною ген. Вейган запитав мене, чи до Української Армії пішов я добровільно, чи по мобілізації? Я оповів йому дещо про українську визвольну боротьбу і

зазначив, що в Українській Армії були лише добровольці.

“Ви так добре пам'ятаєте це все. Чому ж Ви не напишете про це у якому будь французькому журналі, щоб освідомити наших людей про кривди, які Вам заподіяно?”. Відповів йому — “Вам, пане Генерале, також добре знана наша боротьба. Як би це Ви написали, Вам би більше повірили”...

— О, мій дорогий, — відповів він мені, — мені вже 97 років, уже зтяжко”... А потім закликав письменника Дероша, що написав книжку про Симона Петлюру, і сказав йому: — “Ось звідки Вам треба трохи зачерпнути матеріялу на пару добрих статей до газет!.. Я балакав з Дерошом, і він приобіцяв, що це зробить.

Коли на прийнятті почастували склянкою шампана, і коли я наливав його ген. Вейганові, він просив “лише трішки, руки трясуться, до уст не донесу”... Я вам поможу, Пане Генерале!”... “О ні! Я не так, як Ви. Ви добре вмiли бити Буденного і вмiєте випити”...

Коли підняли склянки, я забрав слово. “Гю, Пане Генерале, за Ваше здоров'я і бажаю щасливо дочекатися тієї світлої хвилини, коли Україна виборе свою незалежність і стане вільною. Тоді запросимо Вас до Києва, де ми, у нашій столиці, зробимо Вам прийняття багато краще, як тут у Парижі”... А він до мене: “О, мій дорогий лейтенанте, передайте усім українцям, щоб якнайскорше визволялися, бо мені вже не має часу чекати, бо маю вже 97 років”...

З ЖИТТЯ ГРОМАД й ОРГАНІЗАЦІЙ

З ЖИТТЯ ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ЖІНОК У БЕЛЬГІЇ

Найбільша секція Об'єднання Українських Жінок у Бельгії знаходиться в м. Льєж. У минулому році біля ста жінок і декілька чоловіків їздили до Парижу. Оглянувши історичні місця, поїхали вони на цвинтар, де похований св. пам. Головний Отаман Симон Петлюра і зложили квіти на його могилі. Увечері того дня були на академії, що була присвячена 30-літтю голоду в Україні, яку організувало ОУЖ у Франції. На другий день учасники цієї подорожі поїхали до монастиря королеви Анни Ярославни. При вході до монастиря своїть її монумент, перед яким також були зложені квіти.

Старенький католицький парох мило привітав нас та дещо оповів про Анну Ярославну, не міг він одначе вказати місця де вона похована і обцівав про це дізнатись та нас повідомити.

Льєжська секція ОУЖ що року влаштовує академії, дитячу ялинку, Святу Матері, помагає хворим, старим та пенсіонерам. Нещодавно вона влаштувала виставку українських вишиванок, на котрій були виставлені надзвичайно гарні експонати, і яка тішилась поважним успіхом. Секція приймає також активну участь у всіх імпрезах, що їх улаштовують інші громадські організації у Льєжі.

31-го травня ц. р. місцева філія УКД улаштувала святочну Академію в честь Го-

Делегація ОУЖ у Бельгії зложила квіти перед монументом Анни Ярославни.

Голова ОУЖ і делегації — пані інж. Вітазь, голова Відділу в Льєжі — пані Демчук. Представник УДК в Брюсселі — п. Оціпко.

ловного Отамана Симона Петлюри і полковника Євгена Коновальця. Академію відкрив вступним словом о. декан Фуканчик. Голова філії п. Сидор прочитав відповідний і надзвичайно змістовний реферат. Хор під керівництвом о. декана Фуканчика проспівав декілька пісень. З мистецькими деклямаціями виступала пані Хохольяк, яка їх виконала, а справжня козачка з Запоріжжя.

В. Зімавіч.

АВСТРАЛІЯ

СУВ В АДЕЛАЙДІ

25-го травня 1964 року заходами СУВ в Аделаїді і під патронатом Української Громади Південної Австралії відбулася Академія "Петлюра—Коновалець". В програму академії увійшли: відкриття, якого доконав голова У. Г. П. А. К. Каздоба, доповідь А.

Станкевича, деклямації Лесі Біловол, О. Козицької і Г. Карпенка. Леся Постишин і Леся Голойда виступили з піаносольом. Чистий дохід в сумі 10 фунтів переслано на будову храму св. Симона в Парижі.

“АКСІОС”

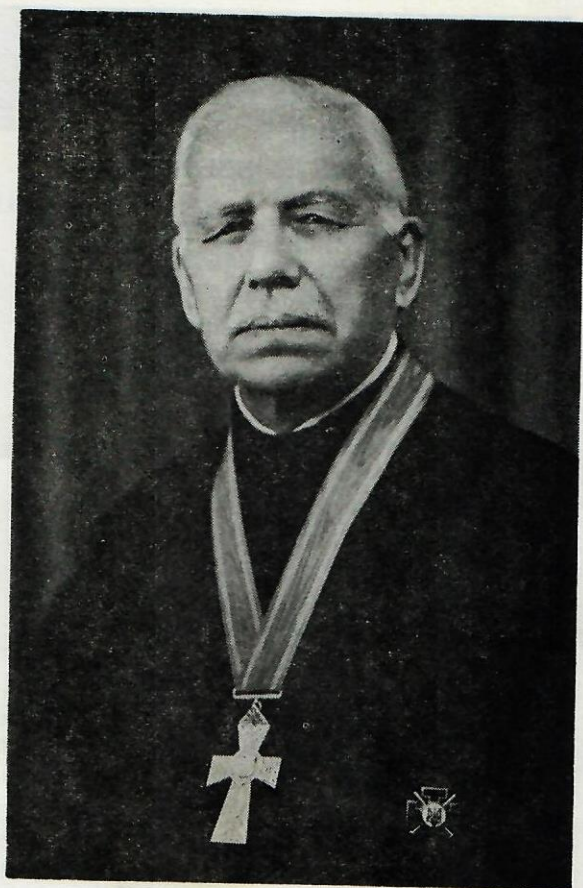
(Рукоположення о. Миколи Рибачука в іереї)

З волі Божої і благословення Високопреосвященішого Владика Іоанна — митрополита і первоієрарха Української Православної Церкви в США, 24-го травня 1964 року під час Божественної Літургії в Українській Православній Катедрі Св. Володимира в Нью-Йорку Високопреосв. Владика Архiepіскоп Мстислав, в сослуженні настоятеля Катедри о. Лева Веселовського і протосерів — о. Григорія Павловського і о. Богдана Желіхівського — рукоположив протодіякона Катедри і колишнього першого голову Київської Церковної Ради відродженої УАПЦ отця полковника Миколу Рибачука в іереї.

Після закінчення Святої Літургії, Високопр. Владика Мстислав, передаючи, згідно старих українських церковних традицій, хрест о. Миколі, звернувся до нього з архиєпископським словом, в якому підкреслив офірну працю отця Миколи на ниві рідної Української Автокефальної Православної Церкви, а також згадав тяжкий хрест українського православного священика, що його взяв на себе і о. Микола Рибачук. Своє слово Владика Мстислав закінчив проголошенням багатоліття ієреєві Миколі.

Серед присутніх на Богослуженні було багато приятелів, знайомих і колишніх товаришів по спільній збройній боротьбі в обороні волі і незалежності України. Підходячи до цілування хреста всі склали о. Миколі поздоровлення і найкращі побажання щасливих і довгих літ служення Богові та Українському Народові.

Зворушливо привітав о. Миколу, підійшовши до хреста, проф. Микола Чубатий. Від Представництва ВО УНРади в США вітав о. Миколу д-р Євген Приходько, від Об'єднання бувших Вояків Українців Америки о. Миколу, як дійсного члена та одного із засновників ОБВУА, вітала делегація в особах голови Відділу в Нью-Йорку д-ра сот. Івана Козака і д-ра Вінника. При-

Всеч. о. Микола Рибачук
— кол. полк. Армії УНР.

ємно було спостерігати, як найдавніші товариші по зброї — полк. інж. А. Кмета з дружиною, полк. І. Нагнибіда з сином і сот. д-р М. Зайців з дружиною — вітали о. Миколу, як свого побратима.

Наостанку підійшов під благословення новорукоположеного ієрея о. Миколи і Катедральний Хор у повному складі і на чолі з його диригентом проф. Василем Завітневичем — головою Дирекції Науково-Богословського Інституту.

Щасливих і довгих літ священослуження бажають Вам, дорогий Отче, і Ваші торонтонські друзі, а серед них і Ваш друг юних літ — автор цих рядків.

І. Липовецький

МОЛОДЬ — НАША НАДІЯ

ЛІДА ПЕТРУНЯК — КРАСУНЯ ІЛЛІНОЙСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Американський часопис "Northwest Herald" (Чикаго, 4 червня 1964 року, ч. 14) помістив портрет вродливої дівчини Ліди ПЕТРУНЯК, зазначивши, що то є "Illio Beauty" — "Іллінойська красуня". Під знімкою зовсім коротко подано, що той портрет репродуковано з пропам'ятної книги Іллінойського університету в Урбані, як вибраної красуні на 1964 рік.

Клясично чудовий тип дівчини мимоволі викликав зацікавлення, якої вона нації? Мабуть українка! І з радістю довідуємось, що це донька УСС-а сотника Михайла Петруняка і його Вельмишановної Пані Дружини Марії.

Ліда Петруняк студіює на університеті вже другий рік мистецтво малярства і чужі мови. Вона є активним членом вельми заслуженого патріотичного українського студентського гуртка на Іллінойському університеті. Президенткою того гуртка є найближча Лідина товаришка Таня Вівчаренко — дочка українського героя-дивізійника, що загинув смертю хоробрих в бою під Бродами. Опікуном — професор українець Микола Бридський.

Крім того, Ліда, що вдалася натурою у своїх батьків, є також членом інших організацій: Українського Студентського Т-ва "Обнова", місцевої станиці Пласту та ін.

Виявилось, що це вона так повно ілюструвала чудову книжечку, яку написала її подруга Таня Вівчаренко в англійській мові, а видало В-тво "Арка" в Нью-Йорку. — "PYSANKY -- instructions for Decorating Easter Eggs... do it yourself". Скромні дівчата, адепти мистецтва, навіть не подали своїх прізвищ на цій цінній книжці, яка популяризує в англосакському світі українське традиційне писанкове мистецтво і є підручником для цього уміння. На другій сторінці обкладинки книжки вони тільки подали коротко: "Compiled by Tania. Drawings by Lida".

Ліда Петруняк

Довідуємось, що Ліда Петруняк за свою вроду була минулого року вибрана в кандидати до конкурсу красунь в Америці, але від тих змагань сама відмовилась, бо наука для неї є на першому місці і важніша від змагань за природню красу, якою обдарував її Бог від її вродливих татам.

Навіть і в часі цьогорічних вакацій Ліда не відпочиває, а студіює на спеціальному літньому курсі італійського мистецтва.

Дай, Боже, цій скромній красуні, що її національну приналежність не відмітила американська преса, багато щастя, її ж батькам — утіхи й радості, а нашій українській організованій молоді — чести й слави!

Ант. Кушинський

ХОРУНЖИЙ КОСТЬ ЛІНЕВИЧ

25-го березня 1964 року помер в Чикаго (США) хорунжий Армії УНР св. пам. Кость Данилович Ліневич. Відійшов у вічність рік після смерти своєї дружини Галини, що в свій час також перебувала в рядах Армії УНР, як медична сестра.

Св. пам. хор. Кость Ліневич народився 10-го лютого 1890 року в Оратові на Київщині. Походив з високоаристократичної родини Ліневичів, один з членів якої був відомим генералом — героєм Російсько-Японської війни 1904-го року, що після воєнних невдач генерала Куропаткіна, прийняв від його верховне командування Армією і ту війну закінчив.

Хор. Кость Ліневич в Українській Армії

перебував спочатку в Корпусі Кордонної Охорони, після переходу Збруча був приписаний до бої Стр. дивізії. З табору інтернованих в Шейпюрні виїхав до Чехії, де в 1929 році закінчив Українську Господарську Академію в Подебрадах з титулом інженера-гідротехніка. Певний час учителював на Закарпатті, був учасником боїв у Хусті і мадярським в'язнем. Від 1951 року перебував в Чикаго в США, де належав до місцевих комбатантських та національно-громадських організацій. Похований 31-го березня 1964 року в Бавид Бруку по боці своєї дружини Галини.

Хай легкою буде Йому гостинна земля Країни Вашингтона!

ПОБРАТИМ ІЛЛЯ КУШНІРЕНКО

(В першу річницю смерті)

13-го березня 1963 року в таборі для старших віком в Кельн-Мінгерсдорф (Німеччина) помер вояк Армії УНР св. пам. Ілля Іванович Кушніренко. З Редакцією нашого журналу лучили його давні та приятельні взаємини, і він часто листувався з нами. У своєму останньому листі до нас, що був написаний два тижні перед смертю, він висловив нам біль своєї душі на думку про нашу невдачу в визвольній боротьбі, причиною якої, як він писав, "була не Армія УНР, а мала національна свідомість народу". "Але ми маємо історію, — писав він далі, — якої ніхто вже не скреслить і яка буде школою та наукою для нашої молодшої генерації... А трохи далі — "Вся надія на Господа Милосердного. Може він прибавить нам трохи життя, щоб ще побачити Вільну Соборну Україну, подивитися на наші милі соняшні степи, послухати як жайворонок співає на

Св. пам. Ілля Кушніренко (ліворуч) і побр. Віктор Франко.

нашій дорогій Україні"... Перебував він тоді також напередодні свого виїзду до Англії, що мав відбутися за кілька тижнів. Але, не судилося!.. Два тижні після цього св. пам.

Ілля Кушніренко раптово помер. Поховано його далеко від "альтерсгайму". На його самітній, але належно впорядкованій, могилі його друзі вже поставили пам'ятник, посадили квітів, зробили живу огорожу. Загальне признание і щира вояцька подяка належить тут побратимові Вікторові Франкові, що належно заопікувався як спадщиною, так і могилою Небіжчика.

Св. пам. Ілля Кушніренко залишив по собі пам'ять патріота-вояка і доброї люди-

ни. Мав він багато друзів в Америці, Англії, Канаді, в Німеччині. У своєму оточенні помагав кожному чим міг, особливо літературою. Був він і нашим приятелем, хоч ми з ним в житті ніколи не бачилися. Насєднала з ним спільна праця для спільної ідеї.

Відпочивай спокійно, дорогий Побратиме, після важкого вояцького труду. Хай буде Тобі легкою чужа земля!

І. Липовецький.

ЄДНАЙМОСЯ КОЛО СИМВОЛІЧНИХ МОГИЛ!

Біля пам'ятника на українському цвинтарі в Щепйорні (Польща), урочисте посвячення якого відбулося 14-го жовтня 1923 року.

На світлині о. прот. Іл. Бриндзан, зліва від нього св. пам. генерал В. Кущ, за ними — полк. М. Стечишин.

На пам'ятнику напис: "Тим, що вмерли, але не зрадили України".

Управа Станиці І УД УНА в Чикаго запросила представників місцевих комбатантських організацій взяти спільну участь в щорічних зеленосвяточних молитвах на могилах кол. вояків. На цей заклик, в неділю 21-го червня, на цвинтарі св. Миколая зібралось пів сотки уніформованих Дивізіоників зі своїм прапором і з головою Станиці побр. Ст. Стрільчуком на чолі, а також делегації від УСС, Карпатської Січі і Т-ва УПА. Спільну панахиду відслужив о. Яр. Свищук серед цвинтаря коло високого металевого Хреста, що красується на п'єдесталі з барельєфом Хрещення України. Після панахиди згадана група комбатантів відвідала вояцькі могили і коло кожної, після короткої молитви священника і команди "Струнко!", — над могилою схилявся прапор, а всі присутні співали "Вічна пам'ять".

В той же день цю традицію дотримав і місцева Станиця СУВ на цвинтарі св. Лодимира.

К. С.

Допоможіть нам, щоб наш "Дороговказ" був нашим спільним і справжнім дороговказом на шляху до переможного завершення Української Визвольної Боротьби!..

Подавайте нам Ваші творчі думки!.. Інформуйте нас про Ваш творчий чин!..

ІНЖЕНЕР ЕРАСТ ЯКОВЕНКО

26 лютого 1964 року після важкої серцевої недуги помер у Дітройті св. вам. інженер Ераст Яковенко, хорунжий артилерії, командир батареї 3-ої Залізної дивізії Армії УНР.

Покійний народився 23 жовтня 1898 року в Новограді-Волинському. Закінчив Одеський Кадетський Корпус і Сергієвську Гарматну Одеську школу і був призначений старшиною в Гарматну Бригаду, що була розташована у Царському Селі, недалеко від Петрограду. Після вибуху революції зайнявся українізацією своєї батареї, і на початку 1918 року дістався з нею до Дарниці біля Києва, де вже стояла важка Артилерійська Бригада під командою генерала Сегія Дельвіга, пізнішого голови Української Військової Місії в Румунії та члена Української Вищої Військової Ради. Передавши тут свою батарею, Покійний від'їздить до Чернігова і дістає призначення до Чернігівської Комендантури, а пізніше — до 9-го важкого Гарматного полку V-го Українського Корпусу.

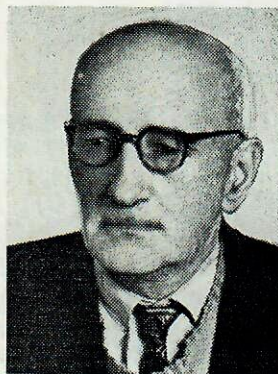
Діставшись до Галицької Армії, в її складі Покійний пережив усі негоди перебування під командою червоно-москалів. Але

незабаром йому пощастило дістатися до Української Дієвої Армії, що під командою генерала М. Омеляновича-Павленка відбувала свій знаменний марш Зимового Походу, і одержати призначення на становище командира 3-го Кінного полку 3-ої Залізної дивізії

При відвороті Української Армії за Збруч Покійний опинився в Румунії і там був інтернований. Тут уже знаходилася 2-га Бригада Кулеметної дивізії під командою полк. Гната Порохівського, а серед старшин — пізніші колеги: А. Карташевський, Ю. Сас-Тисовський, О. Бать. З ними він опинився в Подебрадській Академії, яку закінчив у 1927 році з титулом інженера-технолога. Далі прийшов — Берлін, де з вибухом 2-ої світової війни Покійний поринає в організаційну і освідому працю між вояками червоної армії та рятує своїх полонених від голодної смерті.

У 1950 році Покійний переїздить з Німеччини до США, оселяється в Дітройті, тяжко працює, а у вільний час займається скульптурою у своєму, як він казав іноді жартуючи, "білому ательє"...

"Бюлетень Т-ва Абсолютентів УГА-УТГГ"

Св. пам. інж. сот.
Євген Гловінський

З великим сумом повідомляємо Членство СБУВ та Українське Громадянство, що дня 7-го липня 1964 р. у Мюнхені, після довгої і тяжкої хвороби помер

бл. п. дипл. інж. ЄВГЕН ГЛОВІНСЬКИЙ

сотник Армії УНР, проф. Українського Вільного Університету в Мюнхені, кол. член Президії УНРади і теперішній член УНРади, заступник голови Центрального Комітету УНДС, науковець і громадсько-політичний діяч.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Генеральна Управа Союзу Бувших Українських Вояків
у Канаді.

ПОВІДОМЛЕННЯ АДМІНІСТРАЦІ "БЮЛЕТЕНЯ СБУВ"

В часі від 10 березня до 1 липня 1964 року на пресовий фонд "Бюлетеня СБУВ" пожертви склали:

Канада:

Пані Ірена Петлюра, В. Мулевич — по 5 дол.; Є. Венгринович, І. Квартюк — по 4 дол.; Ст. Ємчук, пані Розалія Харитонюк, А. Влодарчик, М. Сокіл — по 3 дол.; Н. Палій, М. Кузьменко і А. Макаренко — по 2 дол.; В. Мошинський, о. І. Куліш, І. Солтикевич, І. Рогатинський — по 1 дол.; А. Курляк — 1,25 дол.

США:

А. Ільницький і І. Островершенко — по 10 дол.; Д. Верба — 6 дол.; М. Заховайко — 5 дол.; М. Петренко, В. Дяченко, С. Захвалинський, А. Негребецький, А. Сулятицький, В. Чехірда і Ю. Ківерчук — по 3 дол.; А. Берегулька, Т. Олесюк і В. Радченко — по 2 дол.; пані О. Любарівська, С. Татаринський, П. Куриленко, В. Подубинський, Р. Клімкевич, П. Самутин, А. Бакалець, А. Голуб, М. Білок, В. Рудецький, М. Тименко, П. Проданьчук — по 1 дол.

Усім жертводавцям складаємо сердечну подяку.

В часі від 10 березня до 1 липня 1964 року передплату внесли:

Канада:

Д. Новоселецький — 10 дол.; М. Бондар — 7 дол.; Р. Голод, М. Кузьменко і І. Квартюк — по 6 дол.; І. Гуменюк, Г. Шиманський, А. Курляк, Ю. Стефанович, М. Гарас, Т. Мороз — по 5 дол.; Д. Гамонів, В. Дзябенко, А. Макаренко — по 4 дол.; М. Ковальський, В. Мошинський, О. Хоменко, Г. Залуський, Л. Суп, І. Олексів, Д. Литвин, Н. Палій, І. Зварич, С. Кравченко, о. І. Куліш, А. Мевша, Д. Зборов, Д. Лихий, пані Р. Харитонюк, І. Солтикевич, І. Рогатинський, І. Гаврик, А. Влодарчик, В. Зеленко,

М. Сокіл, пані В. Завадська, К. Захарчук, Ф. Татарчук, Укр. Відділ Канад. Легіону в Торонті, І. Горішній — по 2 дол.; І. Пиндик — 1 дол.

США:

Ю. Будуляк — 10 дол.; В. Гаврилець — 6 дол.; Ф. Сарчук, І. Поритко, П. Біланюк, С. Лазуренко — по 5 дол.; П. Нестеренко, Д. Верба, Р. Клімкевич — по 4 дол.; Ю. Артюшенко, пані Тамара Петрів, А. Берегулька, П. Проданьчук, Н. Горбач — по 3 до.; пані О. Любарівська, М. Петренко, В. Дяченко, П. Куриленко, Ст. Шипилявий, В. Подубинський, М. Гікавий, С. Захвалинський, А. Негребецький, о. Л. Квартерук, П. Самутин, о. С. Івашенко, А. Сулятицький, А. Бакалець, В. Рудецький, М. Тименко, В. Чехірда, В. Дмитріюк, М. Фещенко-Чопівський, Д. Дмитренко, Ю. Ківерчук, В. Горонович, М. Миськів, М. Білок, А. Генсуровський, Т. Олесюк, В. Радченко — по 2 дол.; І. Білоус — 1 дол.

Бельгія:

Пані Варвара Зімавіч — 2 дол.

Франція: А. Гришин — 3 дол.

Німеччина: І. Боровик — 2 дол.

Австралія:

В. Демяненко і Г. Базалицький — по 2,40 дол.; Б. Карпенко, І. Войцехівський, В. Матяшевський, І. Яковлів, А. Карташевський, Д. Шармаревич, С. Дмитрук і В. Дніпровий — по 2 дол.

М. Густавський — 9 дол.; Г. Скубій — 2,10 дол.; В. Перчук, І. Кириленко, С. Трус, Г. Василюк, М. Пановик, Ю. Скибінецький, М. Висоцький — по 2 дол.

На пресовий фонд "Бюлетеня СБУВ" пожертви склали: Управа СУК Півд. Австралії — 10 дол. і побр. М. Густавський — 2,80 дол.